

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspundenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in decret federal serva a l'infurmaziun, n'ha dentant nagina validitad legala.

Lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivors (LAVS)¹

dals 20 da december 1946 (versiun dal 1. da zercladur 2019)

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 34^{quater} da la Constituziun federala^{2,3}
sunter avair gi' invista da las missivas dal Cussegl federal dals 24 e 29 da matg e
dals 24 da settember 1946⁴,

concluda:

Emprima part: L'assicuranza Emprim chapitel:⁵ Applitgablada da la LPGA

Art. 1

¹ Las disposiziuns da la Lescha federala dals 6 d'october 2000⁶ davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (LPGA) èn applitgabladas per l'assicuranza per vegls e survivors ch'è reglada en l'emprima part, nun che questa lescha prevesia expressivamain ina divergenza da la LPGA.

² La LPGA n'è, cun excepziun dals artitgels 32 e 33, betg applitgabla per la concessiun da contribuziuns per promover l'agid a persunas attempadas (art. 101bis).⁷

AS 63 837, BS 8 447

¹ Agiuntà l'abreviaziun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBI 1976 III 1).

² [AS 1973 429]. A questa disposiziun correspundan ils art. 111–113 da la Constituziun federala dals 18 d'avr. 1999 (SR 101).

³ Versiun tenor la cifra 3 da l'agiunta da la LF dals 21 da mars 2003 (4. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 3837; BBI 2001 3205).

⁴ BBI 1946 II 365 589 III 590

⁵ Integrà tras la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁶ SR 830.1

⁷ Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3453; BBI 2002 803).

Emprim chapitel a:⁸ Las personas assicuradas

Art. 1a⁹ Personas assicuradas obligatoricamain¹⁰

¹ Assicurads tenor questa lescha èn:¹¹

- a.¹² las personas natiralas che han lur domicil en Svizra;
- b. las personas natiralas che han in'activitad da gudogn en Svizra;
- c.¹³ burgais svizzers che lavuran a l'exteriur:
 - 1. en servetsch da la Confederaziun svizra,
 - 2. en servetsch da las organisaziuns internaziunalas, cun las qualas il Cussegl federal ha fatg ina convenziun da sedia e che valan sco patruns en il senn da l'artitgel 12,
 - 3. en servetsch d'organisaziuns d'agid privatas subvenziunadas en moda relevanta da la Confederaziun svizra tenor l'artitgel 11 da la Lescha federala dals 19 da mars 1976¹⁴ davart la cooperaziun da svilup e l'agid umanitar sin plaun internaziunal.

^{1bis} Il Cussegl federal regla ils detagls da l'alinea 1 litera c.¹⁵

² Betg assicuradas n'èn:

- a.¹⁶ personas estras che gaudan privilegis ed immunitads tenor las reglas dal dretg internaziunal;
- b. personas che fan part d'ina assicuranza per vegls e survivents d'in stadi ester, sche l'integraziun en l'assicuranza fiss per ellas ina chargia dubla betg supportabla;
- c.¹⁷ personas cun activitad da gudogn independenta sco er lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns, che adempleschan las premissas ch'èn menziunadas en l'alinea 1 mo per in temp relativamain curt; il Cussegl federal regla ils detagls.

⁸ Oriundamain emprim chapitel.

⁹ Oriundamain art. 1.

¹⁰ Tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1), èn tut las marginalas vegnidas transformadas en titels.

¹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBl 1999 4983).

¹⁴ SR 974.0

¹⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBl 1999 4983).

¹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

³ Cuntinuar cun l'assicuranza pon:

- a. personas che lavuran a l'exteriur per in patrun cun sedia en Svizra e che vegnan salarisadas da quel, sch'il patrun dat ses consentiment;
- b. students senza activitad da gudogn che bandunan lur domicil en Svizra per far ina scolaziun a l'exteriur, fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumpleneschan 30 onns.¹⁸

⁴ Sa participar a l'assicuranza pon:

- a. personas cun domicil en Svizra che n'èn betg assicuradas pervia d'ina cunvegna internaziunala;
- b.¹⁹ emploiads svizzers d'ina instituziun privilegiada tenor l'artitgel 2 alinea 1 da la Lescha davart il stadi ospitant dals 22 da zercladur 2007²⁰ che giaudan privilegis, immunitads e facilitaziuns, nun ch'els sajan assicurads obligatoricamain en Svizra sin basa d'ina cunvegna cun questa instituziun;
- c. conjugals senza activitad da gudogn domiciliads a l'exteriur da personas cun activitad da gudogn ch'èn assicuradas tenor l'alinea 1 litera c, alinea 3 litera a u pervia d'ina cunvegna internaziunala.²¹

⁵ Il Cussegl federal determinescha en detagl las cundiziuns per la cuntinuaziun da l'assicuranza tenor l'alinea 3 e per la participaziun tenor l'alinea 4; plinavant fixescha el ils detagls areguard la retratga ed areguard l'exclusiun.²²

Art. 2²³ Assicuranza facultativa

¹ Ils burgais da la Svizra e dals stadis commembers da la Communitad europeica u da l'Associaziun europeica da commerzi liber che na vivan betg en in dals stadis commembers da la Communitad europeica u da l'Associaziun europeica da commerzi liber, pon sa participar a l'assicuranza facultativa, sch'els eran assicurads obligatoricamain directamain ordavant durant almain 5 onns consecutivs.²⁴

² Las personas assicuradas pon sa retrair da l'assicuranza facultativa.

³ Las personas assicuradas che na dattan betg las infurmaziuns necessarias u che na pajan betg a temp lur contribuziuns, vegnan exclusas da l'assicuranza facultativa.

¹⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBI 1999 4983).

¹⁹ Versiun tenor la cifra II 10 da l'agiunta da la Lescha davart il stadi ospitant dals 22 da zer. 2007, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 6637; BBI 2006 8017).

²⁰ SR 192.12

²¹ Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3453; BBI 2002 803).

²² Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBI 1999 4983).

²³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBI 1999 4983).

²⁴ Versiun tenor la cifra I 3 da la LF dals 14 da dec. 2001 concernent las disposiziuns davart la libra circulaziun da personas en la cunvegna per midar la Convenziun davart la constituiziun da la AECL, en vigur dapi il 1. da zer. 2002 (AS 2002 685; BBI 2001 4963).

⁴ Las contribuziuns da las persunas assicuradas cun activitad da gudogn importan 8,4 pertschient da l'entrada decisiva. Las persunas assicuradas ston dentant pajan en mintga cas la contribuziun minimala da 790 francs²⁵ per onn.²⁶

⁵ Las persunas senza activitad da gudogn pajan ina contribuziun tenor lur relaziuns socialas. La contribuziun minimala importa 790 francs²⁷ per onn. La contribuziun maximala corresponda a 25 giadas la contribuziun minimala.²⁸

⁶ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns complementaras davart l'assicuranza facultativa; el fixescha en spezial il termin e las modalitads da la participaziun, da la retratga e da l'exclusiun. Plinavant regla el la fixaziun e l'incassament da las contribuziuns sco er la concessiun da prestaziuns. El po adattar a las particularitads da l'assicuranza facultativa las disposiziuns concernent la durada da l'obligaziun da pajar contribuziuns, la calculaziun da las contribuziuns sco er l'incassament da las contribuziuns.

Segund chapitel: Las contribuziuns

A. Las contribuziuns da las persunas assicuradas

I. L'obligaziun da pajar contribuziuns

Art. 3 Persunas obligadas da pajar contribuziuns

¹ Las persunas assicuradas èn obligadas da pajar contribuziuns, uscheditg ch'ellas han in'activitad da gudogn. Per persunas senza activitad da gudogn cumenza l'obligaziun da pajar contribuziuns il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn e dura fin a la fin dal mais che dunnas han cumpleni 64 onns ed umens han cumpleni 65 onns.²⁹

² Deliberads da l'obligaziun da pajar contribuziuns èn:

a.³⁰ ils uffants cun activitad da gudogn fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumpleneschan 17 onns;

b. e c.³¹ ...

²⁵ Import tenor l'art. 2 da l'O 19 dals 21 da sett. 2018 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/AI/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2018 3527).

²⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

²⁷ Import tenor l'art. 2 da l'O 19 dals 21 da sett. 2018 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/AI/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2018 3527).

²⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

²⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956, en vigur dapi il 1. da schan. 1957 (AS 1957 262; BBl 1956 I 1429).

³¹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

d.³² confamigliars che collavuran e che na retiran nagin salari en daner blut, fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumplenschan 20 onns;

e.³³ ...

³ Las atgnas contribuziuns valan sco pajadas, sch'il conjugal ha pajà contribuziuns en l'import d'almain duas giadas la contribuziun minimala, en cas da:

- a. conjugals senza actividad da gudogn da personas assicuradas cun actividad da gudogn;
- b. personas assicuradas che collavuran en il manaschi da lur conjugal, sch'ellas na retiran nagin salari en daner blut.³⁴

⁴ L'alinea 3 vegn er applitgà per ils onns chalendars, en ils quals:

- a. la lètg vegn serrada u schliada;
- b. il conjugal cun actividad da gudogn retira u suspenda ina renta da vegliadetgna.³⁵

II. Las contribuziuns da las personas assicuradas cun actividad da gudogn

Art. 4³⁶ Calculaziun da las contribuziuns

¹ Las contribuziuns da las personas assicuradas cun actividad da gudogn vegnan fixadas en pertschiants da l'entrada or da l'actividad da gudogn dependenta ed independenta.

² Il Cussegl federal po excluder da la calculaziun da las contribuziuns:

- a. las entradas da gudogn or d'ina actividad pratitgada a l'exteriur;
- b.³⁷ las entradas da gudogn da dunnas suenter la cumplenida dal 64. onn, dad umens suenter la cumplenida dal 65. onn fin a l'import dad 1,5 giadas l'import minimal da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34 alinea 5.

³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

³³ Aboli tras la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, cun effect dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBl 1953 II 81).

³⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

³⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

³⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

³⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

Art. 5 Contribuziuns d'entradas or da l'activitad da gudogn dependenta
1. Princip

¹ Da l'entrada or da l'activitad da gudogn dependenta, numnà salari decisiv en quai che suonda, vegn incassada ina contribuziun da 4,2 pertschient.³⁸

² Sco salari decisiv valan tut las remuneraziuns per lavurs prestadas en ina piazza dependenta durant in temp determinà u nondeterminà. Il salari decisiv cumpiglia er supplements da chareschia ed auters supplements da salari, provisiuns, gratificaziuns, prestaziuns en natiralias, indemnizaziuns da vacanzas e da firads sco er autras prestaziuns, plinavant bunamauns, sche quels correspundan ad ina part essenziala dal salari.

³ Per confamigliars che collavuran vala sco salari decisiv mo il salari en daner blut:

- a. fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumpleneschan 20 onns; sco er
- b. suenter l'ultim di dal mais che dunnas han cumplenì 64 onns ed umens han cumplenì 65 onns.³⁹

⁴ Il Cussegl federal po excluder dal salari decisiv prestaziuns socialas sco er pajaments ch'in patrun ha fatg a ses lavurants a chaschun d'eveniments spezialas.

⁵ ...⁴⁰

Art. 6⁴¹ 2. Contribuziuns dals lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns

¹ Ils lavurants d'in patrun che n'è betg obligà da pajar contribuziuns, pajan contribuziuns dad 8,4 pertschient sin lur salari decisiv.⁴²

² Las contribuziuns dals lavurants da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns, pon vegnir incassadas tenor l'artitgel 14 alinea 1, sch'il patrun dat ses consentiment. En quest cas importa la tariffa da contribuziun per il patrun e per il lavurant mintgamai 4,2 pertschient dal salari decisiv.⁴³

³⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

³⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁴⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956 (AS 1957 262; BBl 1956 I 1429). Abolì tras la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, cun effect dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 359; BBl 2002 3605).

⁴¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1998 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1; AS 1997 908; BBl 1996 II 285).

⁴² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

⁴³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

Art. 7⁴⁴ 3. Salaris globals

Il Cussegl federal po fixar salaris globals per confamigliars che collavuran en l'agricultura.

Art. 8⁴⁵ Contribuziuns d'entradas or da l'actividad da gudogn independenta
1. Princip

¹ Da l'entrada or da l'actividad da gudogn independenta vegn incassada ina contribuziun da 7,8 pertschient. Per calcular la contribuziun vegn l'entrada arrundada giu sin ils proxims 100 francs. Sche quella importa main che 56 900 francs per onn, dentant almain 9500 francs per onn,⁴⁶ sa reducescha la tariffa da contribuziun fin a 4,2 pertschient tenor ina scala degressiva che vegn fixada dal Cussegl federal.

² Sche l'entrada or da l'actividad da gudogn independenta importa 9400 francs per onn u damain, sto la persuna assicurada pajar la contribuziun minimala da 395 francs per onn,⁴⁷ nun che quest import saja gia vegni pajà sin ses salari decisiv. En quest cas po ella pretender che la contribuziun per l'actividad da gudogn independenta vegnia incassada tenor la tariffa la pli bassa da la scala degressiva.

Art. 9 2. Noziun ed eruida

¹ Entradas or da l'actividad da gudogn dependenta èn tut las entradas da gudogn che na derivan betg d'ina indemnizaziun per lavurs prestadas en piazza dependenta.

² Per eruir las entradas or da l'actividad da gudogn independenta vegnan deducids da l'entrada brutta:

- a. ils custs ch'èn necessaris per realisar l'entrada brutta;
- b. las amortisaziuns e las retenziuns motivadas da la fatschenta dal manaschi commercial, che correspundan a la svalitaziun;
- c. las perditas da fatschenta effectivas e cudeschadas;
- d.⁴⁸ las contribuziuns ch'il possessur d'ina fatschenta ha pajà durant la perioda da calculaziun ad instituziuns da prevenziun a favur da l'agen personal, sch'igl è exclus che quellas vegnian duvradas cuntrari a l'intent, sco er contribuziuns per intents exclusivamain d'utilitad publica;

⁴⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁴⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁴⁶ Imports tenor l'art. 1 da l'O 19 dals 21 da sett. 2018 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/Al/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2018 3527).

⁴⁷ Imports tenor l'art. 2 da l'O 19 dals 21 da sett. 2018 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/Al/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2018 3527).

⁴⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

e.⁴⁹ ils apports persunals ad instituziuns da la prevenziun professiunala, sch'ellas correspundan a la part usitada dal patrun;

f.⁵⁰ il tschains da l'agen chapital ch'è vegni investì en il manaschi; la tariffa da tschains correspunda a la rendita media annuala en francs svizzers dals emprests dals debiturs naziunals betg publics.

Il Cussegl federal è autorisà da permetter sche necessari ulteriuras deducziuns da l'entrada brutta or da l'activitad da gudogn independenta.

³ Las entradas or da l'activitad da gudogn independenta e l'agen chapital ch'è vegni investì en il manaschi vegnan eruids da las autoritads chantunalas da taglia e communitgads a las cassas da cumpensaziun.⁵¹

⁴ Las deducziuns admessas tenor il dretg fiscal da las contribuziuns tenor l'artitgel 8 da questa lescha sco er tenor l'artitgel 3 alinea 1 da la Lescha federala dals 19 da zercladur 1959⁵² davart l'assicuranza d'invaliditad (LAI) e tenor l'artitgel 27 alinea 2 da la Lescha federala dals 25 da settember 1952⁵³ davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn per persunas che prestan servetsch ed en cas d'ina maternitad ston vegnir adidas da las cassas da cumpensaziun tar las entradas communitgadas da las autoritads da taglia. Las entradas communitgadas ston vegnir messas a quint 100 pertschient a norma da las tariffas da contribuziun vertentas.⁵⁴

Art. 9bis 55 Adattaziun da la scala degressiva da las contribuziuns e da la contribuziun minimala

Il Cussegl federal po adattar a l'index da las rentas tenor l'artitgel 33ter ils cunfins da la scala degressiva da las contribuziuns tenor l'artitgel 8 sco er la contribuziun minimala tenor ils artitgels 2, 8 e 10.

⁴⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1).

⁵⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBl **2011** 543).

⁵¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1).

⁵² SR **831.20**

⁵³ SR **834.1**

⁵⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBl **2011** 543). Guardar la disposiziun transitorica da questa midada a la fin da quest text.

⁵⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS) (AS **1978** 391; BBl **1976** III 1). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBl **2011** 543).

III. Las contribuziuns da las personas assicuradas senza actividad da gudogn

Art. 10⁵⁶

¹ Las personas senza actividad da gudogn pajan ina contribuziun tenor lur relaziuns socialas. La contribuziun minimala importa 395 francs, la contribuziun maximala correspunda a 50 giadas la contribuziun minimala. Las personas cun actividad da gudogn che pajan l'onn chalendar – eventualmain inclusiv la contribuziun dal patrun – main che 395 francs⁵⁷, valan sco personas senza actividad da gudogn. Il Cussegl federal po augmentar l'import minimal tenor las relaziuns socialas da la persona assicurada, sche quella n'ha betg permanentain in'actividad da gudogn cumplaina.⁵⁸

² La contribuziun minimala pajan:

- a. students senza actividad da gudogn fin ils 31 da december da l'onn ch'els cumpleneschan 25 onns;
- b. personas senza actividad da gudogn che survegnan in'entrada minimala u autras prestaziuns da l'agid social public;
- c. personas senza actividad da gudogn che vegnan sustegnidas finanziailmain da terzas personas.⁵⁹

^{2bis} Il Cussegl federal po prevair la contribuziun minimala per ulteriuras personas senza actividad da gudogn, sch'i n'è betg raschunaivel da pretender dad ellas contribuziuns pli autas.⁶⁰

³ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns pli detagliadas davart il circul da personas che valan sco personas senza actividad da gudogn sco er davart la calculaziun da las contribuziuns. El po fixar che las contribuziuns pajadas or da las entradas da gudogn vegnian quintadas sin giavisch da la persona assicurada tar las contribuziuns che quel debitescha sco persona senza actividad da gudogn.

⁴ Il Cussegl federal po obligar scolas d'annunziar a la cassa da cumpensaziun cumpetenta tut ils students che pudessan esser obligads da pajar contribuziuns sco personas senza actividad da gudogn. La cassa da cumpensaziun po delegar a la scola l'incumbensa d'incassar las contribuziuns debitadas, sche quella dat ses consentiment.⁶¹

⁵⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBI 1976 III 1).

⁵⁷ Imports tenor l'art. 2 da l'O 19 dals 21 da sett. 2018 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/Al/CG, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2018 3527).

⁵⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁶⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁶¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

IV. Reducziun e relasch da contribuziuns

Art. 11⁶²

¹ Las contribuziuns tenor ils artitgels 6, 8 alinea 1 u 10 alinea 1, che na pon betg vegnir pretendidas da las personas assicuradas obligatoricamain, pon vegnir reducidas sin dumonda motivada adequatamain per in temp determinà u nondeterminà; ellas na dastgan però betg esser pli bassas che la contribuziun minimala.

² Sch'i fiss ina gronda direzza per ina persuna assicurada obligatoricamain da pajar la contribuziun minimala, vegn quella relaschada, sch'igl è avant maun ina dumonda motivada e sch'ina autoritad designada dal chantun da domicil è vegnida consultada. Per questas personas assicuradas paja il chantun da domicil la contribuziun minimala. Ils chantuns pon obligar las vischnancas da domicil da gidar a pajar la contribuziun minimala.

B. Las contribuziuns dals patruns

Art. 12 Patruns obligads da pajar contribuziuns

¹ Sco patrun vala tgi che paja a personas assicuradas obligatoricamain indemnizaziuns per lavurs tenor l'artitgel 5 alinea 2.

² Obligads da pajar contribuziuns èn tut ils patruns che han in manaschi en Svizra u che occupan personas assicuradas obligatoricamain en lur tegnairchasa.⁶³

³ Resalvadas restan cunvegns internaziunalas e praticas da dretg internaziunal areguard:

- a. l'obligaziun da pajar contribuziuns da patruns senza manaschi en Svizra;
- b. la deliberaziun da l'obligaziun da pajar contribuziuns da patruns cun in manaschi en Svizra.⁶⁴

Art. 13⁶⁵ Autezza da la contribuziun dal patrun

La contribuziun dal patrun importa 4,2 pertschient da la summa dals salaris decisivs ch'èn vegnids pajads a las personas ch'èn obligadas da pajar contribuziuns.

⁶² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

⁶³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁶⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

⁶⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

C. L'incassament da las contribuziuns

Art. 14 Termins e procedura da l'incassament

¹ Las contribuziuns da las entradas or da l'activad da gudogn dependenta ston vegnir deducidas da mintga salari pajà. Ellas ston vegnir pajadas dal patrun periodicamain ensemen cun la contribuziun dal patrun.

² Las contribuziuns da l'entrada or da l'activad da gudogn independenta, las contribuziuns da las personas senza activad da gudogn sco er las contribuziuns dals lavurants d'in patrun che n'è betg obligà da pajar contribuziuns, ston vegnir fixadas e pajadas periodicamain. Il Cussegl federal fixescha las periodas da calculaziun e da contribuziun.⁶⁶

^{2bis} Las contribuziuns da requirents d'asil, da personas admessas provisoricamain e da personas cun basegn da protecziun senza permissiun da dimora e senza activad da gudogn, ston vegnir fixadas cun resalva da l'artitgel 16 alinea 1 pir, cura:

- a. che questas personas èn vegnidas reconuschidas sco fugitivs;
- b. che questas personas han survegnì ina permissiun da dimora; u
- c. ch'i cumenza in dretg d'ina prestaziun en il senn da questa lescha u da la LAI⁶⁷ pervia da la vegliadetgna, da la mort u da l'invaliditad da questas personas.⁶⁸

³ Per regla vegnan las contribuziuns che ston vegnir pajadas dals patruns, incassadas en ina procedura nunformala tenor l'artitgel 51 LPGA⁶⁹. Quai vala en divergenza da l'artitgel 49 alinea 1 LPGA er per contribuziuns considerablas.⁷⁰

⁴ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart:

- a. ils termins da pajament per las contribuziuns;
- b. la procedura d'admoniziun e da taxaziun;
- c.⁷¹ il pajament posteriur da contribuziuns pajadas memia pauc;

⁶⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, en vigur dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBl 1953 II 81).

⁶⁷ SR 831.20

⁶⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 16 da dec. 2005, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 4817; BBl 2002 6845).

⁶⁹ SR 830.1

⁷⁰ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁷¹ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

d.⁷² il relasch dal pajament posteriur, er en divergenza da l'artitgel 24 LPGA;

e.⁷³ ...⁷⁴

⁵ Il Cussegl federal po fixar ch'i na ston vegnir pajadas naginas contribuziuns sin in salari decisiv annual fin a l'import da la renta da vegliadetgna mensila maximala; el po excluder questa pussaivladad per activitads determinadas. Il lavurant po dentant pretender en mintga cas ch'il patrun paja las contribuziuns.⁷⁵

⁶ Il Cussegl federal po ultra da quai fixar che contribuziuns sin in'entrada annuala or d'ina activitad da gudogn independenta exequida en occupaziun accessoricica fin a l'import da la renta da vegliadetgna mensila maximala vegnian incassadas mo sin dumonda da la persuna assicurada.⁷⁶

Art. 14bis 77 Supplements

¹ Sch'in patrun occupa lavurants senza scuntrar lur salaris cun la cassa da cumpensaziun, pretenda quella in supplement da 50 pertschient sin las contribuziuns debitadas. En cas da repetiziun augmenta la cassa da cumpensaziun il supplement fin a maximalmain 100 pertschient da las contribuziuns debitadas. Il supplement na dastga betg vegnir deduci dal salari dal lavurant.

² L'incassament da supplements premetta ch'il patrun saja vegni sentenzià pervia d'in delict u pervia d'in surpassament en il senn dals artitgels 87 ed 88.

³ Ils supplements vegnan pajads da la cassa da cumpensaziun al Fond da cumpensaziun da la AVS⁷⁸. Il Cussegl federal fixescha la part che las cassas da cumpensaziun dastgan salvar per cuvrir lur custs.

Art. 15 Execuziun da pretensiuns da contribuziun

¹ Contribuziuns che na vegnan betg pajadas malgrà in'admoniziun, ston vegnir incassadas senza retard sin la via da scussiun, nun ch'ellas possian vegnir scuntradadas cun rentas debitadas.

⁷² Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁷³ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁷⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

⁷⁵ Integrà tras la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 359; BBl 2002 3605).

⁷⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

⁷⁷ Integrà tras la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 359; BBl 2002 3605).

⁷⁸ Expressiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543). Questa midada è vegnida resguardada en l'entir text.

² Las contribuziuns vegnan per regla er incassadas sin la via da sequestraziun envers in debitor ch'è suttamess a la scussiu da concurs (art. 43 da la Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889⁷⁹ davart scussiu e concurs).

Art. 16⁸⁰ Surannaziun

¹ Sche contribuziuns na vegnan betg fatgas valair cun decretar ina disposiziun entaifer 5 onns suenter la scadenza da l'onn chalendar, per il qual ellas vegnan debitadas, na pon ellas betg pli vegnir pretendidas u pajadas. En divergenza da l'artitgel 24 alinea 1 LPGA⁸¹ finescha il termin da surannaziun per contribuziuns tenor ils artitgels 6 alinea 1, 8 alinea 1 e 10 alinea 1 pir 1 onn suenter la scadenza da l'onn chalendar che la taxaziun decisiva da la taglia è entrada en vigur.⁸² Sch'ina pretensiu posteriura vegn deducida d'in malfatg, per il qual il dretg penal prescriva ina surannaziun pli lunga, è decisiva questa surannaziun.

² La pretensiu da contribuziuns fatga valair tenor l'alinea 1 finescha 5 onns suenter la scadenza da l'onn chalendar ch'ella è entrada en vigur.⁸³ Il termin vegn suspendi per la durada d'in inventari public u d'in moratori da relasch. Sch'ina procedura da scussiu u da concurs è pendent cur ch'il termin scada, finescha il termin cun la conclusiu da questa procedura. L'artitgel 149a alinea 1 da la Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889⁸⁴ davart scussiu e concurs na po betg vegnir applitgà.⁸⁵ Pretensiu da contribuziun che n'èn betg estinguidas il mument ch'il dretg d'ina renta cumenza, pon en mintga cas anc vegnir scuntradadas tenor l'artitgel 20 alinea 3⁸⁶.

³ Il dretg da restituziun da contribuziuns pajadas memia bler finescha cun la scadenza da l'onn che la persuna ch'è obligada da pajar contribuziuns ha survegni enconuschientscha da sias prestaziuns memia autas, il pli tard dentant 5 onns suenter la scadenza da l'onn chalendar che las contribuziuns èn vegnidadas pajadas. Per contribuziuns tenor ils artitgels 6 alinea 1, 8 alinea 1 e 10 alinea 1 finescha il termin – en divergenza da l'artitgel 25 alinea 3 LPGA – en mintga cas pir 1 onn suenter la scadenza da l'onn chalendar che la taxaziun decisiva da la taglia è entrada en vigur. Sche contribuziuns dal patrun e dal lavurant èn vegnidadas pajadas da prestaziuns ch'èn suttamessas a la taglia federala directa or dal retgav net da personas giuridicas, finescha il dretg da restituziun – en divergenza da l'artitgel 25 alinea 3 LPGA – 1

⁷⁹ SR 281.1

⁸⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, en vigur dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBI 1953 II 81).

⁸¹ SR 830.1

⁸² Versiun da l'emprima e da la segunda frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁸³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

⁸⁴ SR 281.1

⁸⁵ Versiun da la quarta frasa tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁸⁶ A l'art. 20 al. 3 en la versiun dals 30 da sett. 1953 corresponda oz l'art. 20 al. 2 en la versiun dals 7 d'oct. 1994.

onn suenter la scadenza da l'onn chalendar che la taxaziun da la taglia è entrada en vigur.⁸⁷

Art. 17⁸⁸

Terz chapitel: Las rentas

A. Il dretg d'ina renta

I. Disposiziuns generalas

Art. 18 Dretg d'ina renta⁸⁹

¹ Il dretg da rentas da vegliadetgna e per survivents han burgais svizzers, personas estras e personas senza naziunalitad tenor las suandantas disposiziuns.^{90 ...⁹¹}

² Las personas estras sco er lur survivents senza dretg da burgais svizzer han il dretg da rentas, uschè ditg ch'els han lur domicil e lur dimora ordinaria (art. 13 LPG⁹²) en Svizra.⁹³ Questa premissa sto vegnir ademplita personalmain da mintga persona che survegn ina renta.⁹⁴ Resalvadas restan las prescripziuns spezialas dal dretg federal davart il status dals fugitivs e da las personas senza naziunalitad sco er las cunvegns internaziunalas divergentas, en spezial cun stadis, dals quals la legislaziun conceda als burgais svizzers ed a lur survivents avantatgs ch'èn circa equivalentes a quels da questa lescha.^{95 96}

^{2bis} Per il dretg d'ina renta en cas da personas che han già successivamain pliras naziunalitads è decisiva la naziunalitad durant la retratga da la renta.⁹⁷

³ A las personas estras che han lur domicil a l'exteriur e che derivan d'in stadi, cun il qual i n'è vegnida fatga nagina cunvegna internaziunala, sco er a lur survivents pon

⁸⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

⁸⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, cun effect dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

⁸⁹ Versiun tenor la cifra II da la LF dals 19 da dec. 1963, en vigur dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517).

⁹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁹¹ Aboli la segunda frasa tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁹² SR 830.1

⁹³ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁹⁴ Integrà la frasa tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁹⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

⁹⁶ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

⁹⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

vegnir restituidas las contribuziuns ch'els han pajà tenor ils artitgels 5, 6, 8, 10 u 13. Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial la dimensiun da la restituziun.^{98 99}

Art. 19¹⁰⁰

Art. 20¹⁰¹ Execuziun sfurzada e cumpensaziun da las rentas¹⁰²

¹ Il dretg d'ina renta n'è betg suttaless a l'execuziun sfurzada.¹⁰³

² Cun prestaziuns pajablas pon vegnir cumpensadas:

- a. las pretensiuns sin fundament da questa lescha, da la LAI¹⁰⁴, da la Lescha federala dals 25 da settember 1952¹⁰⁵ davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn per persunas che fan servetsch en l'armada, servetsch civil e da proteziun civila sco er da la Lescha federala dals 20 da zercladur 1952¹⁰⁶ davart ils supplements da famiglia en l'agricultura;
- b. las restituziuns da prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad;
- c. las restituziuns da rentas e da diarias da l'assicuranza obligatorica cunter accidents, da l'assicuranza militar, da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun sco er da l'assicuranza da malsauns.¹⁰⁷

II. Il dretg d'ina renta da vegliadetgna

Art. 21¹⁰⁸ Renta da vegliadetgna¹⁰⁹

¹ Il dretg d'ina renta da vegliadetgna han:

⁹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

⁹⁹ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹⁰⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, cun effect dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517).

¹⁰¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, en vigur dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517).

¹⁰² Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

¹⁰³ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

¹⁰⁴ SR 831.20

¹⁰⁵ SR 834.1. Oz: LF davart l'urden da cumpensaziun dal gudogn per persunas che prestan servetsch ed en cas d'ina maternitad.

¹⁰⁶ SR 836.1

¹⁰⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁰⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁰⁹ Rectiftigà da la Cumissiun da redacziun da l'AF (art. 58 al. 1 LParl – SR 171.10).

- a. umens che han cumpleni 65 onns;
- b. dunnas che han cumpleni 64 onns.

² Il dretg da la renta da vegliadetgna cumenza l'emprim di dal mais che suonda il mais, en il qual la vegliadetgna decisiva tenor l'alinea 1 è cumplenida. El finescha cun la mort.

Art. 22¹¹⁰

Art. 22bis 111 Renta supplementara

¹ Dunnas ed umens che han retratg ina renta supplementara da l'assicuranza d'invaliditad fin al cumenzament dal dretg d'ina renta da vegliadetgna, survegnan vinavant questa renta, fin ch'il conjugal acquista il dretg d'ina renta da vegliadetgna u d'ina renta d'invaliditad. Ina persuna divorziada ha il medem status sco ina persuna maridada, sch'ella procura predominantamain per ils uffants ch'èn attribuids ad ella e sch'ella na po pretender nagina renta d'invaliditad u da vegliadetgna per sasezza.¹¹²

² En divergenza da l'artitgel 20 LPGA¹¹³ sto la renta supplementara vegnir pajada al conjugal che n'ha betg il dretg da la renta:

- a. sin sia dumonda, sch'il conjugal che ha il dretg da la renta n'ademplescha betg sia obligaziun da mantegniment envers la famiglia;
- b. sin sia dumonda, sch'ils conjugals vivan separadamain;
- c. d'uffizi, sch'ils conjugals èn divorziads.¹¹⁴

³ Ordinaziuns divergentas da la dretgira civila restan resalvadas en ils cas da l'alinea 2.¹¹⁵

Art. 22ter 116 Renta per uffants

¹ Personas che retiran ina renta da vegliadetgna han il dretg d'ina renta per uffants, e quai per mintga uffant che pudess far valair ina renta per orfens, sch'ellas murissan. Per uffants confidads che vegnan prendids en tgira pir suenter il cumenzament dal dretg d'ina renta da vegliadetgna u d'ina renta da l'assicuranza d'invaliditad prece-

¹¹⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

¹¹¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963 (AS **1964** 285; BBI **1963** II 517). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

¹¹² Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹¹³ SR **830.1**

¹¹⁴ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigor dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBI **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

¹¹⁵ Integrà tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigor dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBI **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

¹¹⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972 (AS **1972** 2483; BBI **1971** II 1057). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

denta a la renta da vegliadetgna, n'exista nagin dretg d'ina renta per uffants, nun ch'i sa tractia d'uffants da l'auter conjugal.

² La renta per uffants vegn pajada ora sco la renta, a la quala ella sa referescha. Resalvadas restan las disposiziuns davart l'utilisaziun tenor l'intent (art. 20 LPGA¹¹⁷) ed ordinaziuns divergentas da la dretgira civila. Il Cussegl federal po reglar il pajament per cas spezials en divergenza da l'artitgel 20 LPGA, particularmain per uffants da geniturs separads u divorziads.¹¹⁸

III.¹¹⁹ Il dretg d'ina renta per vaivas u vaivs

Art. 23¹²⁰ Renta per vaivas u vaivs

¹ Il dretg d'ina renta per vaivas u vaivs han vaivas e vaivs che han uffants il mument ch'il conjugal mora.

² Il medem status sco uffants da vaivas u vaivs han:

- a. uffants dal conjugal mort che vivan – il mument da la mort – en la medema chasada cun la vaiva u il vaiv e che vegnan recepids da la vaiva u dal vaiv sco uffants confidads en il senn da l'artitgel 25 alinea 3;
- b. uffants confidads en il senn da l'artitgel 25 alinea 3 che vivan – il mument da la mort – en la medema chasada cun la vaiva u il vaiv e che vegnan adoptads da la vaiva u dal vaiv.

³ Il dretg d'ina renta per vaivas u vaivs cumenza l'emprim di dal mais che suonda il mais da la mort dal conjugal, en cas da l'adopziun d'in uffant confidà tenor l'alineia 2 litera b l'emprim di dal mais che suonda il mais da l'adopziun.

⁴ Il dretg finescha:

- a. cun ina remaridaglia;
- b. cun la mort da la vaiva u dal vaiv.

⁵ Il dretg recumenza, sche la nova lètg vegn divorziata u declarada per nunvalaivla. Il Cussegl federal regla ils detagls.

Art. 24¹²¹ Disposiziuns spezialas

¹ Vaivas han ultra da quai il dretg d'ina renta per vaivas, sch'ellas n'han – il mument da la mort dal conjugal – nagins uffants e nagins uffants confidads en il senn da l'artitgel 23, ma sch'ellas han cumplenì 45 onns ed èn stadas maridadas durant

¹¹⁷ SR 830.1

¹¹⁸ Versiun da la segunda e da la terza frasa tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

¹¹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹²⁰ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹²¹ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

almain 5 onns. Sche la vaiva è stada maridada pliras giadas, vegn quintada la durada totala da las lètgs.

² Ultra da las cundiziuns da finiziun menziunadas en l'artitgel 23 alinea 4 finescha il dretg da la renta per vaivs, sche l'ultim uffant dal vaiv ha cumplenì 18 onns.

Art. 24a¹²² Conjugals divorziads

¹ Ina persuna divorziata ha il medem status sco ina vaiva u in vaiv, sche:

- a. ella ha in u plirs uffants e la lètg ha durà almain 10 onns;
- b. la lètg ha durà almain 10 onns ed è vegnida divorziata suenter che la persuna divorziata ha cumplenì 45 onns;
- c. l'uffant il pli giuven ha cumplenì 18 onns suenter che la persuna divorziata ha cumplenì 45 onns.

² Sche la persuna divorziata n'ademplescha betg almain ina da las premissas da l'alinea 1, exista il dretg d'ina renta per vaivas u vaivs mo, sche ed uschè ditg che la persuna divorziata ha uffants sut 18 onns.

Art. 24b Concorrenza tranter rentas per vaivas u vaivs e rentas da vegliadetgna u d'invaliditad

Sch'ina persuna ademplescha a medem temp las premissas per ina renta per vaivas u vaivs e per ina renta da vegliadetgna u per ina renta tenor la LAI¹²³, vegn pajada ora mo la renta pli auta.

IV. Il dretg d'ina renta per orfens

Art. 25¹²⁴ Renta per orfens

¹ Uffants, dals quals il bab u la mamma è mort, han il dretg d'ina renta per orfens. Sche tuts dus geniturs èn morts, han els il dretg da duas rentas per orfens.

² Uffants chattads han il dretg d'ina renta per orfens.

³ Il Cussegl federal regla il dretg d'ina renta per orfens per uffants confidads.

⁴ Il dretg d'ina renta per orfens cumenza l'emprim di dal mais che suonda il mais da la mort dal bab u da la mamma. El finescha cun la cumplenida dal 18. onn u cun la mort da l'orfen.

⁵ Per uffants ch'èn anc en scolaziun dura il dretg da questa renta fin ch'els han terminà la scolaziun, maximalmain dentant fin ch'els han cumplenì 25 onns. Il Cussegl federal po fixar, tge che vala sco scolaziun.

¹²² Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹²³ SR **831.20**

¹²⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1).

Art. 26–28¹²⁵

Art. 28^{bis 126} Concorrenza tranter rentas per orfens ed autras rentas

Sch'in orfen ademplescha a medem temp las premissas per ina renta per orfens e per ina renta per vaivs u vaivs u per ina renta tenor la LAI¹²⁷, vegn pajada ora mo la renta pli auta. Sche tuts dus geniturs èn morts, vegn fatga la cumparegliaziun sin basa da la summa da las duas rentas per orfens.

B. Las rentas ordinarias

Art. 29 Circul dals retschaviders. Rentas cumplainas e parzialas

¹ Il dretg d'ina renta da vegliadetgna u per survivents han persunas, a las qualas pon vegnir messas a quint entradas, bunificaziuns d'educaziun u bunificaziuns da tgira per almain in entir onn, u lur survivents.¹²⁸

² Las rentas ordinarias vegnan pajadas sco:

- a. rentas cumplainas per persunas assicuradas cun ina durada da contribuziun cumpleta;
- b. rentas parzialas per persunas assicuradas cun ina durada da contribuziun incumpleta.¹²⁹

I. Basas per calcular las rentas ordinarias

Art. 29^{bis 130} Disposiziuns generalas per calcular las rentas

¹ Per calcular las rentas vegnan resguardads ils onns da contribuziun, las entradas da gudogn sco er las bunificaziuns d'educaziun e da tgira da la persuna che ha il dretg da survegnir ina renta tranter il 1. da schaner suenter ch'ella ha cumpleni 20 onns ed ils 31 da december avant ch'il cas assicurà è capità (vegliadetgna da renta u mort).

¹²⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹²⁶ Integrà tras l'art. 82 da la LF dals 19 da zer. 1959 davart l'assicuranza d'invaliditad (AS 1959 827; BBl 1958 II 1137). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹²⁷ SR 831.20

¹²⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹²⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹³⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

² Il Cussegl federal regla l'imputaziun dals mais da contribuziun durant l'onn ch'il dretg da la renta cumenza, da las periodas da contribuziun avant il 1. da schaner suenter che la persuna ha cumpleni 20 onns, sco er dals onns supplementars.¹³¹

Art. 29ter 132 Durada da contribuziun cumpletta

¹ La durata da contribuziun è cumpletta, sch'ina persuna ha tuttina blers onns da contribuziun sco sia annada.

² Sco onns da contribuziun valan las periodas:

- a. durant las qualas ina persuna ha pajà contribuziuns;
- b. durant las qualas il conjugal tenor l'artitgel 3 alinea 3 ha pajà almain la contribuziun minimala dubla;
- c. per las qualas pon vegnir messas a quint bunificaziuns d'educaziun u da tgira.

Art. 29^{quater} 133 Entradas medias annualas
1. Princip

La renta vegn calculada a norma da las entradas medias annualas. Quellas sa cumponan:

- a. da las entradas da gudogn;
- b. da las bunificaziuns d'educaziun;
- c. da las bunificaziuns da tgira.

Art. 29^{quinqües} 134 2. Entradas da gudogn sco er contribuziuns da persunas senza activitad da gudogn

¹ En cas da persunas cun activitad da gudogn vegnan resguardadas mo las entradas, per las qualas èn vengidas pajadas contribuziuns.

² Las contribuziuns da persunas senza activitad da gudogn vegnan multiplitgadas cun 100, divididas tras la tariffa da contribuziun dubla tenor l'artitgel 5 alinea 1 e lura quintadas sco entradas da gudogn.

³ Las entradas ch'ils conjugals han cuntanschi durant ils onns chalendars da la lètg cuminaivla vegnan divididas ed attribuidas mintgamai per la mesadad als dus conjugals. Las entradas vegnan divididas:

- a. sche tuts dus conjugals han il dretg d'ina renta;

¹³¹ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹³² Oriundamain art. 29bis, Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956 (AS 1957 262; BBI 1956 I 1429). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹³³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹³⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

- b. sch'ina vaiva u in vaiv ha il dretg d'ina renta da vegliadetgna;
 - c. sche la lètg vegn schliada tras divorzi.¹³⁵
- 4 A la divisiun ed a l'imputaziun vicendaivla èn dentant suttemessas mo entradas:
- a. che derivan dal temp tranter il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn ed ils 31 da december avant ch'il cas assicurà è capità tar il conjugal che ha sco emprim il dretg da la renta; e
 - b.¹³⁶ che derivan da temps, nua che tuts dus conjugals èn stads assicurads tar l'assicuranza svizra per vegls e survivents.
- 5 L'alinea 4 n'è betg applitgabel per l'onn chalendar, en il qual la lètg vegn serrada u schliada.¹³⁷
- 6 Il Cussegl federal regla la procedura. El fixescha en spezial, tge cassa da cumpensaziun che sto reparter las entradas.¹³⁸

Art. 29^{sexies} ¹³⁹ 3. Bunificaziuns d'educaziun

¹ A persunas assicuradas vegn messa a quint ina bunificaziun d'educaziun per quels onns, durant ils quals ellas han la tgira genituriala per in u plirs uffants da main che 16 onns. Ma a geniturs che han cuminaivlamain la tgira genituriala, na vegnan betg concedidas duas bunificaziuns cumulativas. Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial l'imputaziun da la bunificaziun d'educaziun, sche:¹⁴⁰

- a.¹⁴¹ geniturs han quità d'uffants, senza avair la tgira genituriala per tals;
 - b. mo in genitur è assicurà tar l'assicuranza svizra per vegls e survivents;
 - c. las premissas per metter a quint ina bunificaziun d'educaziun na vegnan betg ademplitdas durant l'entir onn chalendar;
 - d.¹⁴² geniturs divorziads u nunmaridads han cuminaivlamain la tgira genituriala.
- ² La bunificaziun d'educaziun corresponda a l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala traidubla tenor l'artitgel 34 il mument ch'il dretg da la renta cumenza.

³ En cas da persunas maridadas vegn la bunificaziun d'educaziun attribuida – durant ils onns chalendar da la lètg – mintgamai per la mesadad als dus conjugals. A la di-

¹³⁵ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹³⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹³⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹³⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁴⁰ Versiun tenor la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 26 da zer. 1998, en vigur dapi il 1. da schan. 2000 (AS 1999 1118 1144; BBl 1996 I 1).

¹⁴¹ Versiun tenor la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 26 da zer. 1998, en vigur dapi il 1. da schan. 2000 (AS 1999 1118 1144; BBl 1996 I 1).

¹⁴² Integrà tras la cifra 5 da l'aggiunta da la LF dals 26 da zer. 1998, en vigur dapi il 1. da schan. 2000 (AS 1999 1118 1144; BBl 1996 I 1).

visiun è dentant suttamessas mo las bunificaziuns per il temp tranter il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn ed ils 31 da december avant ch'il cas assicurà è capità tar il conjugal che ha sco emprim il dretg da la renta.

Art. 29^{septies 143} 4. Bunificaziuns da tgira

¹ Personas assicuradas che tgiran parents en lingia ascendenta u descendenta u fragliuns che han in dretg renconuschì d'ina indemnizaziun da la AVS, da la AI, da l'assicuranza obligatorica cunter accidents u da l'assicuranza militar a personas dependentas d'agid d'almain in grad mesaun, han il dretg da l'imputaziun d'ina bunificaziun da tgira, sch'ellas pon cuntanscher facilmain las personas ch'ellas tgiran.¹⁴⁴ Ellas ston far valair quest dretg mintga onn en scrit. Ils conjugals, ils sirs ed ils uffants figliasters han il medem status sco ils parents.

² Sch'igl exista durant la medema perioda in dretg d'ina bunificaziun d'educaziun, na po vegnir messa a quint nagina bunificaziun da tgira.

³ Il Cussegl federal po circumscriber pli detagliadamain il criteri da la cuntanschibladad facila tenor l'alineia 1.¹⁴⁵ El regla la procedura sco er l'imputaziun da la bunificaziun da tgira per ils cas che:

- a. pliras personas adempleschan las premissas per metter a quint ina bunificaziun d'educaziun;
- b. mo in conjugal è assicurà tar l'assicuranza svizra per vegls e survivents;
- c. las premissas per metter a quint ina bunificaziun da tgira na vegnan betg ademplidas durant l'entir onn chalendar.

⁴ La bunificaziun da tgira correspunda a l'import da la renta da vegliadetgna annuala minimala traidubla tenor l'artitgel 34 il mument ch'il dretg da la renta cumenza. Ella vegn registrada en il conto individual.

⁵ Sch'il dretg d'ina bunificaziun da tgira na vegn betg fatg valair entaifer 5 onns suenter la fin da l'onn chalendar, en il qual ina persuna è vegnida tgirada, na vegn la bunificaziun per l'onn respectiv betg pli registrada en il conto individual.

⁶ En cas da personas maridadas vegn la bunificaziun da tgira attribuida – durant ils onns chalendar da la lètg – mintgamai per la mesadad als dus conjugals. A la divisiun è dentant suttamessas mo las bunificaziuns per il temp tranter il 1. da schaner suenter la cumplenida dal 20. onn ed ils 31 da december avant ch'il cas assicurà è capità tar il conjugal che ha sco emprim il dretg da la renta.

¹⁴³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁴⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹⁴⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

Art. 30¹⁴⁶ 5. Eruida da las entradas medias annualas

¹ La summa da las entradas da gudogn vegn revalitada conform a l'index da las rentas tenor l'artitgel 33ter. Il Cussegl federal lascha eruir annualmain ils facturs da revalitaziun.

² La summa da las entradas da gudogn revalitadas sco er las bunificaziuns d'educaziun e da tgira vegnan divididas tras il dumber d'onns da contribuziun.

Art. 30bis 147 Prescripziuns per calcular las rentas¹⁴⁸

Il Cussegl federal decretescha prescripziuns per calcular las rentas.¹⁴⁹ Per quest intent po el arrundar si u giu las entradas imputablas e las rentas.¹⁵⁰ El po decretar prescripziuns per metter a quint parts dad onns e las entradas correspondentas e prevair che onns da contribuziun ed entradas da gudogn per la perioda, entaifer la quala ina renta d'invalidad è vegnida retratga, na vegnian betg mess a quint.¹⁵¹

Art. 30ter 152 Contos individuals

¹ Per mintga persuna assicurada obligada da pajar contribuziuns vegnan manads contos individuals, en ils quals vegnan inscittas las indicaziuns necessarias per calcular las rentas ordinarias. Il Cussegl federal regla ils detagls.

² Las entradas da gudogn cuntanschidas d'in lavurant, da las qualas il patrun ha deduci las contribuziuns legalas, vegnan registradas en il conto individual, er sch'il patrun n'ha betg pajà las contribuziuns correspondentas a la cassa da cumpensaziun.¹⁵³

³ Las entradas, per las qualas ils lavurants ston pajar contribuziuns, vegnan registradas en il conto individual sut quel onn ch'ellas èn vegnidas pajadas ora. Las entradas vegnan dentant registradas sut l'onn ch'ellas èn vegnidas cuntanschidas, sch'il lavurant:

- a. na lavura betg pli per il patrun il mument ch'il salari vegn pajà;

¹⁴⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

¹⁴⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS **1969** 111; BBI **1968** I 602). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS **1978** 391; BBI **1976** III 1).

¹⁴⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).

¹⁴⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).

¹⁵⁰ Versiun da la frasa tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

¹⁵¹ Versiun da la frasa tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

¹⁵² Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS **1969** 111; BBI **1968** I 602).

¹⁵³ Integrà tras la cifra 13 da l'aggiunta da la LF dals 16 da dec. 1994, en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1995** 1227 1307; BBI **1991** III 1).

- b. cumprova che l'entrada, per la quala el sto pajar contribuziuns, deriva d'ina activitad da gudogn ch'el ha exequì durant in onn precedent e per la quala igl è vegni pajà pli pauc che la contribuziun minimala.¹⁵⁴

⁴ Las entradas da las personas cun activitad da gudogn independenta, dals lavurants da patrums che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns sco er da las personas senza activitad da gudogn vegnan adina registradas sut quel onn, per il qual las contribuziuns vegnan fixadas.¹⁵⁵

Art. 31^{156 157} Fixaziun d'ina nova renta

Sch'ina renta da vegliadetgna sto vegnir fixada da nov, perquai ch'il conjugal survegn il dretg da la renta u perquai che la lètg vegn schliada, èn decisivas las prescripziuns da calculaziun che valevan cur che la renta è vegnida calculada per l'emprima giada. La renta fixada da nov sin basa da questas disposiziuns sto vegnir actualisada.

Art. 32¹⁵⁸

Art. 33^{159 160} Renta per survivents

¹ Per calcular la renta per vaivas u vaivs e la renta per orfens èn decisivas la durada da contribuziun e las entradas medias annualas dal defunct, eruidas sin basa da las entradas betg partidas sco er sin basa da sias bunificaziuns d'educaziun u da tgira. L'alinea 2 resta resalvà.

² Sch'ils geniturs èn morts, èn decisivas per la calculaziun da las duas rentas per orfens la durada da contribuziun da mintga genitur e las entradas medias annualas dals defuncts, eruidas tenor ils princips generalis (art. 29^{quater} ss.).

³ Sch'il defunct n'ha betg anc 45 onns, cur ch'el mora, vegn la media da sias entradas da gudogn augmentada procentualmain per calcular la renta per survivents. Il Cussegl federal fixescha las procentualas tenor la vegliadetgna dal defunct.

¹⁵⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹⁵⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

¹⁵⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁵⁷ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹⁵⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁶⁰ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

Art. 33bis 161 Remplazzament d'ina renta d'invaliditad¹⁶²

¹ Rentas da vegliadetgna u per survivents che remplazzan in renta tenor la LAI¹⁶³, vegnan calculadas sin basa dals medems criteris sco per la renta d'invaliditad, sch'i resulta uschia in avantagiu per la persuna che ha il dretg da la renta.

^{1bis} En cas da conjugals sto la calculaziun da las rentas vegnir adattada tenor l'aleina 1, sche las premissas per la divisiun e per l'imputaziun vicendaivla da las entradas èn ademplidas.¹⁶⁴

² Sche la renta d'invaliditad è vegnida calculada tenor l'artitgel 37 aleina 2 LAI, vala questa disposiziun tenor il senn er per la renta da vegliadetgna u per survivents che vegn calculada sin basa dals medems criteris sco per la renta d'invaliditad.¹⁶⁵

³ Sche rentas ordinaras da vegliadetgna u per survivents remplazzan las rentas extraordinarias d'invaliditad calculadas tenor ils artitgels 39 aleina 2 e 40 aleina 3 LAI, importan quellas – en cas d'ina durada da contribuziun cumpletta – almain $133\frac{1}{3}$ pertschient da las tariffas minimalas da las rentas cumplainas respectivas.¹⁶⁶

⁴ Per calcular la renta da vegliadetgna d'ina persuna, da la quala il conjugal retira u ha retratg ina renta d'invaliditad, vegnan las entradas medias annualas dal conjugal invalid, ch'eran decisivas il mument dal cumenzament da la renta d'invaliditad, resguardadas sco entradas da gudogn en il senn da l'artitgel 29^{quies} durant la retratga da la renta d'invaliditad. Sch'il grad d'invaliditad importa main che 60 pertschient, vegn resguardada mo in part correspondent da las entradas medias annualas.¹⁶⁷ Il Cussegl federal regla ils detagls e la procedura.¹⁶⁸

Art. 33ter 169 Adattaziun da las rentas al svilup dals salaris e dals pretschs

¹ Il Cussegl federal adattescha – per regla mintga 2 onns per il cumenzament da l'onn chalendar – las rentas ordinaras al svilup dals salaris e dals pretschs, tras quai ch'el fixescha da nov l'index da las rentas sin proposta da la Cumissiun federala per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad.

¹⁶¹ Integrà tras l'art. 82 da la LF dals 19 da zer. 1959 davart l'assicuranza d'invaliditad, en vigur dapi il 1. da schan. 1960 (AS 1959 827; BBl 1958 II 1137).

¹⁶² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁶³ SR 831.20

¹⁶⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁶⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

¹⁶⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

¹⁶⁷ Versiun tenor la cifra 3 da l'agiunta da la LF dals 21 da mars 2003 (4. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS 2003 3837; BBl 2001 3205).

¹⁶⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁶⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

² L'index da las rentas è la media aritmetica da l'index naziunal determinà dal Secretariat da stadi per l'economia (SECO)¹⁷⁰ e da l'index naziunal dals pretschs da consum.

³ Tut tenor la situaziun finanziaria da l'assicuranza propona il Cussegl federal da midar la relaziun tranter las duas valurs dals dus indexs tenor l'alinea 2.

⁴ Il Cussegl federal adattescha pli baud las rentas ordinarias, sche l'index naziunal dals pretschs da consum è s'augmentà entaifer 1 onn per dapli che 4 pertschient.¹⁷¹

⁵ Il Cussegl federal po decretar prescripziuns complementaras, arrundar si u giu l'index da las rentas e reglar la procedura per l'adattaziun da las rentas.

II. Las rentas cumplainas

Art. 34¹⁷² Calculaziun ed autezza da las rentas cumplainas

1. La renta da vegliadetgna

¹ La renta mensila da vegliadetgna (furmla da las rentas) sa cumpona:

- a. d'ina part da l'import minimal da la renta da vegliadetgna (part fìxa);
- b. d'ina part da las entradas medias annualas decisivas (part variabla).

² Valair valan las suandantas disposiziuns:

- a. sche las entradas medias annualas decisivas èn pli pitschnas u tuttina grondas sco l'import minimal da la renta da vegliadetgna multiplitgà cun 36, importa la part fìxa 74/100 da l'import minimal da la renta da vegliadetgna e la part variabla 13/600 da las entradas medias annualas decisivas;
- b. sche las entradas medias annualas decisivas èn pli grondas che l'import minimal da la renta da vegliadetgna multiplitgà cun 36, importa la part fìxa 104/100 da l'import minimal da la renta da vegliadetgna e la part variabla 8/600 da las entradas medias annualas decisivas.

³ L'import maximal da la renta da vegliadetgna correspunda al dubel da l'import minimal.

⁴ L'import minimal vegn concedì, sche las entradas medias annualas decisivas èn maximalmain 12 giadas pli autas che l'import minimal, e l'import maximal vegn concedì, sche las entradas medias annualas decisivas èn almain 72 giadas pli autas che l'import minimal.

⁵ L'import minimal da la renta da vegliadetgna cumplaina da 1185 francs correspunda ad in index da las rentas da 215,5 puncts.¹⁷³

¹⁷⁰ Designaziun tenor il COCF betg publictà dals 19 da dec. 1997.

¹⁷¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 13 da dec. 1991 (AS 1992 1286; BBI 1991 I 217).

¹⁷² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹⁷³ Import ed index da las rentas tenor ils art. 3 e 4 da l'O 19 dals 21 da sett. 2018 davart adattaziuns al svilup dals salaris e dals pretschs tar la AVS/AI/CG, en vigor dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2018 3527).

Art. 35¹⁷⁴ 2. Summa da las duas rentas per conjugals

¹ La summa da las duas rentas dals dus conjugals importa maximalmain 150 pertschient da l'import maximal da la renta da vegliadetgna, sche:

- a. tuts dus conjugals han il dretg d'ina renta da vegliadetgna;
- b. in conjugal ha il dretg d'ina renta da vegliadetgna e l'auter d'ina renta da l'assicuranza d'invaliditad.

² La reduzziun croda tar conjugals, dals quals la chasada cuminaivla è vegnida schliada en consequenza d'ina decisiun giudiziala.

³ Las duas rentas ston vegnir reducidas en proporziun da lur parts vi da la summa da las rentas betg reducidas. Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial la reduzziun da las duas rentas en cas da persunas assicuradas cun ina durada da contribuziun incompleta.

Art. 35^{bis 175 176} 3. Supplement per vaivas e vaivs che retiran ina renta da vegliadetgna

Vaivas e vaivs che retiran rentas da vegliadetgna han il dretg d'in supplement da 20 pertschient sin lur renta. La renta ed il supplement na dastgan betg surpassar l'import maximal da la renta da vegliadetgna.

Art. 35^{ter 177} 4. Renta per uffants

La renta per uffants importa 40 pertschient da la renta da vegliadetgna che correspunda a las entradas medias annualas decisivas. Sche tuts dus geniturs han in dretg d'ina renta per uffants, ston las duas rentas per uffants vegnir reducidas, uschenavant che lur summa surpassa 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala. Per reducir las rentas è applitgabel l'artitgel 35 tenor il senn.

Art. 36¹⁷⁸ 5. Renta per vaivas u vaivs

La renta per vaivas u vaivs importa 80 pertschient da la renta da vegliadetgna che correspunda a las entradas medias annualas decisivas.

¹⁷⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹⁷⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963 (AS 1964 285; BBI 1963 II 517).
Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹⁷⁶ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

¹⁷⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

¹⁷⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

Art. 37¹⁷⁹ 6. Renta per orfens

¹ La renta per orfens importa 40 pertschient da la renta da vegliadetgna che correspunda a las entradas medias annualas decisivas. La renta per orfens dals uffants che avevan ina relaziun da figlialanza mo cun il genitur defunct, importa 60 pertschient da la renta da vegliadetgna che correspunda a las entradas medias annualas decisivas.

² Sche tuts dus geniturs èn morts, ston las rentas per orfens vegnir reducidas, uschevant che lur summa surpassa 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala. Per reducir las rentas è applitabel l'artitgel 35 tenor il senn.

³ Uffants chattads survegnan ina renta per orfens da 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala.

Art. 37^{bis 180} 7. ConcurrENZA tranter rentas per orfens e rentas per uffants

Sch'i vegnan ademplidas per il medem uffant tant las premissas per ina renta per orfens sco er per ina renta per uffants, importa la summa da las duas rentas maximalmain 60 pertschient da la renta da vegliadetgna maximala. Per reducir las rentas è applitabel l'artitgel 35 tenor il senn.

III. Las rentas parzias**Art. 38**¹⁸¹ Calculaziun

¹ La renta parziala correspunda ad ina part da la renta cumplaina, calculada tenor ils artitgels 34–37.

² Per calcular questa part vegnan resguardadas la relaziun tranter ils onns da contribuziun cumplains da la persuna assicurada ed ils onns da contribuziun da sia annada sco er las midadas ch'igl ha dà tar las tariffas da contribuziun.¹⁸²

³ Il Cussegl federal decretescha prescripziuns pli detagliadas davart la graduaziun da las rentas.¹⁸³

¹⁷⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da zer. 1959, en vigur dapi il 1. da schan. 1960 (AS 1959 854; BBl 1958 II 1137).

¹⁸² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

¹⁸³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

IV. La vegliadetgna flexibla da renta¹⁸⁴

Art. 39¹⁸⁵ Pussaivladad ed effect da la suspensiun

¹ Persunas che han il dretg d'ina renta ordinaria da vegliadetgna pon suspender il cumenzament da la retratga per almain 1 onn e per maximalmain 5 onns e pretender entaifer questa perioda che la renta vegnia pajada a partir d'in tschert mais.¹⁸⁶

² La renta da vegliadetgna suspendida e la renta per survivents che remplazza eventualmain la renta da vegliadetgna, vegnan auzadas per la cuntravalur che la prestaziun betg retratga ha en regard tecnic d'assicuranza.¹⁸⁷

³ Il Cussegl federal fixescha en moda unifurma ils facturs da l'augment per umens e dunnas e regla la procedura. El po excluder singuls tips da rentas da la suspensiun.

Art. 40¹⁸⁸ Pussaivladad ed effect da la retratga anticipada

¹ Umens e dunnas che adempleschan las premissas per ina renta ordinaria da vegliadetgna, pon retrair la renta 1 u 2 onns pli baud. En quests cas cumenza il dretg da la renta per ils umens l'emprim di dal mais suenter ch'els han cumpleni 64 u 63 onns e per las dunnas l'emprim di dal mais suenter ch'ellas han cumpleni 63 u 62 onns. Durant il temp da la retratga anticipada da la renta na vegnan pajadas naginas rentas per uffants.

² La renta da vegliadetgna che vegn retratga anticipadamain sco er las rentas per vaivas u vaivs e las rentas per orfens vegnan reducidas.

³ Il Cussegl federal fixescha la tariffa da reducziun tenor princips tecnicos d'assicuranza.¹⁸⁹

¹⁸⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956 (AS 1957 262; BBl 1956 I 1429). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956 (AS 1957 262; BBl 1956 I 1429). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigor dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

¹⁸⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸⁸ Aboli tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁸⁹ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

V. La reducziun da las rentas ordinarias¹⁹⁰

Art. 41¹⁹¹ Reducziun pervia da surassicuranza

¹ En divergenza da l'artitgel 69 alineas 2 e 3 LPGA¹⁹² vegnan reducidas las rentas per uffants e per orfens, uschenavant ch'ellas surpassan ensemen cun la renta dal bab u cun la renta da la mamma 90 pertschient da las entradas medias annualas ch'èn mintgamai decisivas per questa renta.¹⁹³

² Il Cussegl federal fixescha dentant in import minimal.¹⁹⁴

³ Il Cussegl federal po reglar ils detagls e decretar prescripziuns spezialas per las rentas parzialas.

C. Las rentas extraordinarias¹⁹⁵

Art. 42¹⁹⁶ Circul dals retschaviders

¹ Il dretg d'ina renta extraordinaria han burgais svizzer che han lur domicil e lur dimora ordinaria (art. 13 LPGA¹⁹⁷) en Svizra, ch'èn stads assicurads tuttina blers onns sco lur annada, ma che n'han betg il dretg d'ina renta ordinaria, perquai ch'els n'èn – fin al cumenzament dal dretg d'ina renta – betg stads suttamess durant in entir onn a l'obligaziun da pajar contribuziuns.¹⁹⁸ Quest dretg han er lur survivents.

² La premissa dal domicil e da la dimora ordinaria sto vegnir ademplida personalmain da mintga persuna assicurada che survegn ina renta.

³ Il conjugal ch'è maridà cun ina persuna svizra assicurada obligatoricain e che viva a l'exteriur, ma che na fa – sin basa d'ina convegna bilaterala u d'ina isanza internaziunala – betg part da l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad da ses stadi da domicil, ha il medem status sco ils conjugals da burgais svizzers che abitan en Svizra.

¹⁹⁰ Oriundamain sco cifra IV avant l'art. 39 e pli tard avant l'art. 40.

¹⁹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

¹⁹² SR 830.1

¹⁹³ Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2006 (5. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5129; BBl 2005 4459).

¹⁹⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1980 (AS 1978 391, 1979 1365 art. 1; BBl 1976 III 1).

¹⁹⁵ Versiun dal titel tenor la cifra I da la LF dals 19 da zer. 1959, en vigur dapi il 1. da schan. 1960 (AS 1959 854; BBl 1958 II 1137).

¹⁹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

¹⁹⁷ SR 830.1

¹⁹⁸ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

Art. 43 Autezza da las rentas extraordinarias

¹ Las rentas extraordinarias correspundan a l'import minimal da las rentas ordinarias cumplainas respectivas. Resalvà resta l'alinea 3.¹⁹⁹

² ...²⁰⁰

³ En divergenza da l'artitgel 69 alineas 2 e 3 LPGA²⁰¹ vegnan reducidas las rentas extraordinarias per uffants e per orfens, uschenavant ch'ellas surpassan ensemen cun las rentas dal bab e da la mamma in import maximal che vegn fixà dal Cussegl federal.²⁰²

D. L'indemnisaziun a persunas dependentas d'agid, la contribuziun d'assistenza ed ils meds auxiliars²⁰³**Art. 43bis**²⁰⁴ Indemnisaziun a persunas dependentas d'agid²⁰⁵

¹ Il dretg d'ina indemnisaziun a persunas dependentas d'agid han persunas che retiran rentas da vegliadetgna u prestaziuns supplementaras, che han lur domicil e lur dimora ordinaria (art. 13 LPGA²⁰⁶) en Svizra e che han ina inabilitad da gidar sasez d'in grad grev, mesaun u lev (art. 9 LPGA).²⁰⁷ La retratga anticipada da la renta ha il medem status sco la retratga d'ina renta da vegliadetgna.²⁰⁸

^{1bis} Il dretg d'ina indemnisaziun per ina inabilitad da gidar sasez d'in grad lev croda en cas d'ina dimora en ina chasa da tgira.²⁰⁹

¹⁹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1).

²⁰⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1).

²⁰¹ SR **830.1**

²⁰² Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da dec. 1956 (AS **1957** 262; BBl **1956** I 1429). Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigor dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

²⁰³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS **1969** 111; BBl **1968** I 602). Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2011 (6. revisiun da la AI, emprim pachet da mesiras), en vigor dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 5659; BBl **2010** 1817).

²⁰⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 22 da dec. 1955 (AS **1956** 651; BBl **1955** II 1088). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigor dapi il 1. da schan. 1969 (AS **1969** 111; BBl **1968** I 602).

²⁰⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1979 (AS **1978** 391; BBl **1976** III 1).

²⁰⁶ SR **830.1**

²⁰⁷ Versiun tenor la cifra I I da la LF dals 13 da zer. 2008 davart la reordinaziun da la finanziaziun da la tgira, en vigor dapi il 1. da schan. 2011 (AS **2009** 3517 6847 cifra I; BBl **2005** 2033).

²⁰⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigor dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1).

²⁰⁹ Integrà tras la cifra I I da la LF dals 13 da zer. 2008 davart la reordinaziun da la finanziaziun da la tgira, en vigor dapi il 1. da schan. 2011 (AS **2009** 3517 6847 cifra I; BBl **2005** 2033).

² Il dretg d'ina indemnissaziun a persunas dependentas d'agid cumenza l'emprim di dal mais, en il qual tut las premissas èn ademplidas, premess che l'inabilitad da gidar sasez d'in grad grev, mesaun u lev haja existì nuninterruttamain durant almain 1 onn. El finescha a la fin dal mais, en il qual las premissas tenor l'alineia 1 n'èn betg pli ademplidas.²¹⁰

³ L'indemnissaziun mensila per ina inabilitad da gidar sasez d'in grad grev importa 80 pertschient, per ina inabilitad da gidar sasez d'in grad mesaun 50 pertschient e per ina inabilitad da gidar sasez d'in grad lev 20 pertschient da l'import minimal da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 34 alineia 5.²¹¹

⁴ Sch'ina persuna dependenta d'agid ha retratg ina indemnissaziun a persunas dependentas d'agid da l'assicuranza d'invaliditad, fin ch'ella ha cuntanschi la vegliadetgna da renta u fin ch'ella ha retratg anticipadamain la renta, la vegn concedida vinavant l'indemnissaziun almain en l'autezza sco fin lura.²¹²

^{4bis} Il Cussegl federal po prevar ina prestaziun proporziunala a l'indemnissaziun a persunas dependentas d'agid da l'assicuranza cunter accidents, en cas che l'inabilitad da gidar sasez è d'attribuir mo per part ad in accident.²¹³

⁵ Per calcular l'inabilitad da gidar sasez èn applitgablhas las disposiziuns da la LAI²¹⁴ tenor il senn.²¹⁵ La calculaziun da l'inabilitad da gidar sasez per mauns da las cassas da cumpensaziun è chausa dals uffizis da l'assicuranza d'invaliditad²¹⁶. Il Cussegl federal po decretar prescripziuns complementararas.

Art. 43ter 217 Contribuziun d'assistenza

Sch'ina persuna ha retratg ina contribuziun d'assistenza da l'assicuranza d'invaliditad, fin ch'ella ha cuntanschi la vegliadetgna da renta u fin ch'ella ha retratg anticipadamain la renta, la vegn concedida vinavant la contribuziun d'assistenza maximalmain en l'autezza sco fin lura. Per il dretg e per la dimensiun valan ils artitgels 42^{quater}-42^{octies} LAI²¹⁸ tenor il senn.

²¹⁰ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 13 da zer. 2008 davart la reordinaziun da la finanziaziun da la tgira, en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS **2009** 3517 6847 cifra I; BBl **2005** 2033).

²¹¹ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 13 da zer. 2008 davart la reordinaziun da la finanziaziun da la tgira, en vigur dapi il 1. da schan. 2011 (AS **2009** 3517 6847 cifra I; BBl **2005** 2033).

²¹² Versiun tenor la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 21 da mars 2003 (4. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS **2003** 3837; BBl **2001** 3205).

²¹³ Integrà tras la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 20 da mars 1981 davart l'assicuranza d'accidents, en vigur dapi il 1. da schan. 1984 (AS **1982** 1676 1724 art. 1 al. 1; BBl **1976** III 141).

²¹⁴ SR **831.20**

²¹⁵ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

²¹⁶ Expressiun tenor la cifra II da la LF dals 22 da mars 1991 (3. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 1992 (AS **1991** 2377; BBl **1988** II 1333).

²¹⁷ Integrà tras la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 18 da mars 2011 (6. revisiun da la AI, emprim pachet da mesiras), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 5659; BBl **2010** 1817).

²¹⁸ SR **831.20**

Art. 43^{quater} 219 Meds auxiliars

¹ Il Cussegl federal fixescha, sut tge cundiziuns che persunas che retiran rentas da vegliadetgna u prestaziuns supplementaras, che han lur domicil e lur dimora ordinaria (art. 13 LPGA²²⁰) en Svizra e che basegnan apparats chars per sa muventar, per stabilir contacts cun l'ambient u per garantir l'atgna independenza, han il dretg da meds auxiliars.²²¹

² El fixescha, en tge cas che persunas che retiran rentas da vegliadetgna u prestaziuns supplementaras, che han lur domicil e lur dimora ordinaria en Svizra, han il dretg da meds auxiliars per exercitar in'actividad da gudogn u lur lavurs usitadas.²²²

³ El designescha ils meds auxiliars che vegnan consegnads da l'assicuranza u per ils quals l'assicuranza conceda ina contribuziun als custs; el regla la consegna sco er la procedura e fixescha, tge prescripziuns da la LAI²²³ ch'èn applitgables.

E.²²⁴ Differentas disposiziuns**Art. 43^{quinquies} 225** Surveglianza da l'equiliber finanzia

Il Cussegl federal lascha examinar periodicamain, sch'il svilup finanzia da l'assicuranza è equilibrà, e suttametta il resultat da questa examinaziun a la Cumissiun federala per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad. Sche necessari propona el da midar la lescha.

Art. 44²²⁶ Pajament da rentas e d'indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid

¹ Las rentas e las indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid vegnan per regla assignadas sin in conto da banca u da posta. Sin dumonda dal retschavider al pon ellas vegnir pajadas ora directamain. Il Cussegl federal regla la procedura.

² Rentas parzialas, da las qualas l'import na surpassa betg 10 pertschient da la renta cumplaina minimala, vegnan pajadas ora – en divergenza da l'artitgel 19 alineas 1 e

²¹⁹ Oriundamain art. 43ter. Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS **1969** 111; BBl **1968** I 602). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS **1978** 391; BBl **1976** III 1).

²²⁰ SR **830.1**

²²¹ Versiun tenor la cifra 3 da l'agiunta da la LF dals 21 da mars 2003 (4. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS **2003** 3837; BBl **2001** 3205).

²²² Versiun tenor la cifra 3 da l'agiunta da la LF dals 21 da mars 2003 (4. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2004 (AS **2003** 3837; BBl **2001** 3205).

²²³ SR **831.20**

²²⁴ Numeraziun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS **1969** 111; BBl **1968** I 602).

²²⁵ Oriundamain art. 43^{quater}. Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS **1978** 391; BBl **1976** III 1).

²²⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBl **2011** 543).

3 LPGA²²⁷ – ina giada per onn posteriuramain il december. La persuna che ha il dretg da la renta po pretender il pajament mensil.

Art. 45²²⁸

Art. 46²²⁹ Pajament posteriur da rentas e d'indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid betg retratgas

¹ Il dretg d'in pajament posteriur sa drizza tenor l'artitgel 24 alinea 1 LPGA²³⁰.

² Sch'ina persuna assicurada fa valair il dretg d'ina indemnisaziun a persunas dependentas d'agid pli che 12 mais sunter il cumenzament dal dretg, vegn pajada l'indemnisaziun – en divergenza da l'artitgel 24 alinea 1 LPGA – mo per ils 12 mais che precedan la dumonda. Pajaments posteriurs per periodas pli lungas vegnan concedids, sche la persuna assicurada na pudeva betg enconuscher ils fatgs che motiveschan il dretg da l'indemnisaziun e sch'ella inoltrescha sia dumonda entaifer 12 mais a partir dal mument ch'ella ha survegni enconuschientscha da quests fatgs.

³ En divergenza da l'artitgel 24 alinea 1 LPGA po il Cussegl federal restrenscher u excluder il pajament posteriur da rentas ordinaras da vegliadetgna, per las qualas la suspensiun vegn en dumonda.

Art. 47²³¹

Art. 48²³²

Art. 48bis–**48**^{sexies} 233

²²⁷ SR **830.1**

²²⁸ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

²²⁹ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

²³⁰ SR **830.1**

²³¹ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

²³² Aboli tras la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 20 da mars 1981 davart l'assicuranza d'accidents, cun effect dapi il 1. da schan. 1984 (AS **1982** 1676 1724 art. 1 al. 1; BBl **1976** III 141).

²³³ Integrà tras la cifra 1 da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS) (AS **1978** 391; BBl **1976** III 1). Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

Quart chapitel: L'organisaziun

A. Disposiziuns generalas

Art. 49²³⁴ Princip

L'assicuranza per vegls e survivents vegn exequida sut la surveglianza da la Confederaziun (art. 76 LPG²³⁵) tras ils patruns e tras ils lavurants, tras las cassas da cumpensaziun da las federaziuns, tras las cassas chantunalas da cumpensaziun, tras las cassas da cumpensaziun da la Confederaziun e tras in Uffizi central da cumpensaziun.

Art. 49a²³⁶ Elavuraziun da datas personalas

Ils organs ch'èn incumbensads da realisar, da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha èn autorisads d'elavurar u da laschar elavurar las datas personalas, inclusiv las datas spezialmain sensiblas ed ils profils da la personalitad, ch'els dovran per ademplier las incumbensas confidadas ad els tenor questa lescha, numnadamain per:²³⁷

- a. calcular ed incassar las contribuziuns d'assicuranza;
- b. giuditgar dretgs da prestaziuns sco er calcular, garantir e coordinar cun prestaziuns d'autras assicuranzas socialas;
- c. giuditgar dretgs da contribuziuns sco er calcular e garantir contribuziuns e survegliar l'utilisaziun da talas;
- d. far valair il dretg da prender regress sin ina terza persuna responsabla;
- e. exequir la surveglianza davart la realisaziun da questa lescha;
- f. far statisticas;
- g.²³⁸ attribuir u verifitgar il numer d'assicuranza.

Art. 49b²³⁹

Art. 50²⁴⁰

²³⁴ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBI **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

²³⁵ SR **830.1**

²³⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS **2000** 2749; BBI **2000** 255).

²³⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBI **2006** 501).

²³⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBI **2006** 501).

²³⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000 (AS **2000** 2749; BBI **2000** 255). Aboli la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803).

²⁴⁰ Aboli tras la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803).

Art. 50a²⁴¹ Communicaziun da datas

¹ Uschenavant che nagins interess privats predominants na s'opponan a quai, dastgan organs ch'èn incumbensads da realisar, da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha, communitgar datas en divergenza da l'artitgel 33 LPGA^{242;243}

a. ad auters organs ch'èn incumbensads da realisar sco er da controllar u da survegliar la realisaziun da questa lescha, sche las datas èn necessarias per ademplir las incumbensas surdadas ad els tras questa lescha;

b. ad organs d'ina outra assicuranza sociala, sch'ina obligaziun da render enconuschentas questas datas resulta tras ina lescha federala en divergenza da l'artitgel 32 alinea 2 LPGA;

b^{bis}²⁴⁴ ad organs d'ina outra assicuranza sociala ed ad ulteriurs posts u instituziuns che han il dretg d'utilisar il numer d'assicuranza, sche las datas èn necessarias per attribuir u per verifitgar quest numer;

b^{ter}²⁴⁵ als posts ch'èn incaricads cun la gestiun da la banca da datas centrala per la documentaziun publica dal stadi civil u cun la gestiun dal sistem d'infurmaziun per il sector da persunas estras e d'asil, sche las datas èn necessarias per attribuir u per verifitgar quest numer;

c. als organs da la statistica federala, tenor la Lescha da statistica dals 9 d'october 1992²⁴⁶;

d. a las autoritads d'inquisiziun penala, sche la denunzia u l'impediment d'in crim pretenda da communitgar las datas;

d^{bis}²⁴⁷ al Servetsch d'infurmaziun da la Confederaziun (SIC) u als organs da segirezza dals chantuns per mauns dal SIC, sch'igl è avant maun ina smanatscha concreta per la segirezza interna u externa tenor l'artitgel 19 alinea 2 da la Lescha federala dals 25 da settember 2015²⁴⁸ davart il servetsch d'infurmaziun;

e. en il cas singul e sin ina dumonda motivada en scrit:

1. ad autoritads d'agid social, sche las datas èn necessarias per determinar, midar u pretender enavos prestaziuns respectivamain per impedir retratgas betg giustifitgadas,

²⁴¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS **2000** 2749; BBl **2000** 255).

²⁴² SR **830.1**

²⁴³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBl **2006** 501).

²⁴⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBl **2006** 501).

²⁴⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS **2007** 5259; BBl **2006** 501).

²⁴⁶ SR **431.01**

²⁴⁷ Integrà tras la cifra 8 da l'agiunta da la LF dals 23 da dec. 2011 (AS **2012** 3745; BBl **2007** 5037, **2010** 7841). Versiun tenor la cifra II 14 da l'agiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 davart il servetsch d'infurmaziun, en vigur dapi il 1. da sett. 2017 (AS **2017** 4095; BBl **2014** 2105).

²⁴⁸ SR **121**

2. a dretgiras civilas, sche las datas èn necessarias per giuditgar ina dispita da dretg da famiglia u d'ierta,
3. a dretgiras penalas ed ad autoritads d'inquisiziun penala, sche las datas èn necessarias per sclerir in crim u in delict,
4. ad uffizis da scussiu, tenor ils artitgels 91, 163 e 222 da la Lescha federala dals 11 d'avrigl 1889²⁴⁹ davart scussiu e concurs,
5. ad autoritads da taglia, sche las datas èn necessarias per applitgar las leschas da taglia,
- 6.²⁵⁰ a las autoritads per la protecziun d'uffants e da creschids tenor l'artitgel 448 alinea 4 CCS²⁵¹,
- 7.²⁵² ...
- 8.²⁵³ a las autoritads da migraziun tenor l'artitgel 97 alinea 1 da la Lescha federala dals 16 da december 2005²⁵⁴ davart las persunas estras e l'integrasiun.²⁵⁵

² Las datas ch'èn necessarias per cumbatter la lavur illegala dastgan vegnir communitgadas da las autoritads federalas, chantunalas e communalas pertutgadas sin fundament dals artitgels 11 e 12 da la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005²⁵⁶ davart la lavur illegala.²⁵⁷

³ Las datas ch'èn d'in interess general e che sa refereschan a l'applicaziun da questa lescha, dastgan vegnir publitgadas en divergenza da l'artitgel 33 LPGa. L'anonimidad da las persunas assicuradas sto restar garantida.²⁵⁸

⁴ En ils ulteriurs cas dastgan datas vegnir communitgadas a terzas persunas – en divergenza da l'artitgel 33 LPGa – sco suonda:²⁵⁹

- a. datas che na sa refereschan betg a persunas, sche la comunicaziun corresponda ad in interess predominant;

²⁴⁹ SR **281.1**

²⁵⁰ Integrà tras la cifra 26 da l'aggiunta da la LF dals 19 da dec. 2008 (protecziun da creschids, dretg da persunas e dretg dals uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2013 (AS **2011** 725; BBI **2006** 7001).

²⁵¹ SR **210**

²⁵² Integrà tras la cifra 8 da l'aggiunta da la LF dals 23 da dec. 2011 (AS **2012** 3745; BBI **2007** 5037, **2010** 7841). Aboli tras la cifra II 14 da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 davart il servetsch d'infurmaziun, cun effect dapi il 1. da sett. 2017 (AS **2017** 4095; BBI **2014** 2105).

²⁵³ Versiun tenor la cifra 4 da l'aggiunta da la LF dals 14 da dec. 2018 (regulaziuns da procedura e sistems d'infurmaziun), en vigur dapi il 1. da zer. 2019 (AS **2019** 1413; BBI **2018** 1685).

²⁵⁴ SR **142.20**

²⁵⁵ Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803).

²⁵⁶ SR **822.41**

²⁵⁷ Aboli la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803). Versiun tenor la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS **2007** 359; BBI **2002** 3605).

²⁵⁸ Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803).

²⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3453; BBI **2002** 803).

- b. datas personalas, sche la persuna pertutgada ha dà ses consentiment en scrit en il cas singul u, sch'i n'è betg pussaivel d'obtegnair il consentiment, sch'i dastga vegnir premess tenor las circumstanzas che lur comunicaziun saja en l'interess da la persuna assicurada.

⁵ I dastgan vegnir communitgadas mo las datas ch'èn necessarias per l'intent che stat en dumonda.

⁶ Il Cussegl federal regla las modalitads da la comunicaziun e l'infurmaziun da la persuna pertutgada.

⁷ Per regla vegnan las datas communitgadas en scrit e gratuitamain. Il Cussegl federal po prevarir l'incassament d'ina taxa, sch'i ston vegnir fatgas lavurs che dovran spezialmain bler temp.

Art. 50b²⁶⁰ Procedura d'invista

¹ Il register central da las persunas assicuradas sco er il register central da las prestaziuns currentas (art. 71 al. 4) èn accessibels als suandants posts tras ina procedura d'invista:

- a. a l'Uffizi central da la 2. pitga, en il rom da l'artitgel 24d da la Lescha dals 17 da december 1993²⁶¹ davart la libra circulaziun;
- b. a las cassas da cumpensaziun, als uffizis da la AI ed a l'uffizi federal cumpent, per las datas ch'els dovran per ademplir las incumbensas attribuidas ad els tenor questa lescha e tenor la LAI²⁶²;
- c.²⁶³ als assicuraders cunter accidents tenor la Lescha federala dals 20 da mars 1981²⁶⁴ davart l'assicuranza d'accidents, per examinar ils dretgs da las persunas che retiran rentas currentas;
- d.²⁶⁵ a l'assicuranza militar, per examinar ils dretgs da las persunas che retiran rentas currentas.

² Il Cussegl federal regla la responsabladad per la protecziun da datas, las datas ch'èn da registrar e lur termins da conservaziun, l'access a las datas, la collavuraziun tranter ils utilisaders, la segirezza da las datas sco er la participaziun dals assicuraders cunter accidents e da l'assicuranza militar als custs.²⁶⁶

²⁶⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2749; BBl 2000 255).

²⁶¹ SR 831.42

²⁶² SR 831.20

²⁶³ Integrà tras la cifra I da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 (assicuranza cunter accidents e prevenziun d'accidents), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4375; BBl 2008 5395, 2014 7911).

²⁶⁴ SR 832.20

²⁶⁵ Integrà tras la cifra I da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 (assicuranza cunter accidents e prevenziun d'accidents), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4375; BBl 2008 5395, 2014 7911).

²⁶⁶ Versiun tenor la cifra I da l'aggiunta da la LF dals 25 da sett. 2015 (assicuranza cunter accidents e prevenziun d'accidents), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 4375; BBl 2008 5395, 2014 7911).

Art. 50c²⁶⁷ Numer d'assicuranza

¹ In numer d'assicuranza vegn attribui a mintga persuna che:

- a. ha ses domicil u sia dimora ordinaria (art. 13 LPGA²⁶⁸) en Svizra;
- b. abita a l'exteriur e retira u dumonda contribuziuns u prestaziuns.

² In numer d'assicuranza vegn ultra da quai attribui ad ina persuna, sche quai è necessari:

- a. per realisar la AVS; u
- b. per il contact cun in post u cun ina instituziun che ha il dretg d'utilisar sistematicamain il numer.

³ La cumposiziun dal numer d'assicuranza na dastga betg pussibilitar da trair conclusiuns a la persuna, a la quala il numer vegn attribui.

Art. 50d²⁶⁹ Utilisaziun sistematica dal numer d'assicuranza sco numer d'assicuranza sociala

¹ Posts ed instituziuns ch'èn incaricads cun incumbensas da l'assicuranza sociala ordaifer la AVS, pon utilizar sistematicamain il numer d'assicuranza, sch'ina lescha federala prevesa quai e sche l'intent da l'utilisaziun sco er ils utilisaders legitimads èn definids.

² Posts ed instituziuns che adempleschan incumbensas da l'assicuranza sociala chantunala, pon utilizar sistematicamain il numer d'assicuranza per ademplir lur incumbensas legalas.

Art. 50e²⁷⁰ Utilisaziun sistematica dal numer d'assicuranza en ulteriurs secturs

¹ Il numer d'assicuranza po vegnir utilisà sistematicamain ordaifer l'assicuranza sociala da la Confederaziun mo, sch'ina lescha federala prevesa quai e sche l'intent da l'utilisaziun sco er ils utilisaders legitimads èn definids.

² Ils suandants posts e las suandantas instituziuns ch'èn incaricads cun l'execuziun dal dretg chantunal, pon utilizar sistematicamain il numer d'assicuranza per ademplir lur incumbensas legalas:

- a. ils posts incaricads cun l'execuziun da la reducziun da las premias en l'assicuranza da malsaus;
- b. ils posts incaricads cun l'execuziun da l'agid social;
- c. ils posts incaricads cun l'execuziun da la legislazium fiscalà;
- d. las instituziuns da furnaziun.

²⁶⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

²⁶⁸ SR 830.1

²⁶⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

²⁷⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

³ Auters posts ed autras instituziuns ch'èn incaricads cun l'execuziun dal dretg chantunal, pon utilisar sistematicamain il numer d'assicuranza per ademplir lur incumbensas, sch'ina lescha chantunala prevesa quai.

Art. 50²⁷¹ Comunicaziun dal numer d'assicuranza tar l'execuziun dal dretg chantunal

Posts ed instituziuns che utiliseschan sistematicamain il numer d'assicuranza tenor l'artitgel 50d alinea 2 u tenor l'artitgel 50e alineas 2 e 3, pon communitgar quel, sche nagins interess da la persuna pertutgada evidentamain degns da vegnir protegids na s'opponan a quai e sche:

- a. la comunicaziun da las datas è necessaria per ademplir las incumbensas, en spezial per verifitgar il numer;
- b. la comunicaziun da las datas è – en il cas singul – indispensabla per il retschavider per ademplir las incumbensas legalas; u
- c. la persuna pertutgada ha – en il cas singul – dà ses consentiment, u ses consentiment dastga vegnir presumà tenor las circumstanzas.

Art. 50g²⁷² Mesiras da segirezza

¹ Posts ed instituziuns che utiliseschan sistematicamain il numer d'assicuranza tenor l'artitgel 50d u 50e, annunzian quai al post ch'è cumpetent per l'attribuziun dal numer d'assicuranza. Quel maina ina glista dals posts e da las instituziuns che utiliseschan sistematicamain il numer d'assicuranza. La glista vegn publitgada mintga onn.

² Ils posts e las instituziuns annunziadas ston:

- a. prender mesiras tecnicas ed organisatoricas per l'utilisaziun dal dretg numer d'assicuranza e per la protecciun cunter in'utilisaziun abusiva dal numer;
- b. metter a disposiziun al post ch'è cumpetent per l'attribuziun dal numer d'assicuranza las datas ch'èn necessarias per verifitgar il numer d'assicuranza;
- c. far las correcturas vi dal numer d'assicuranza, che vegnan ordinadas dal post ch'è cumpetent per l'attribuziun dal numer d'assicuranza.

³ En enclegientscha cun il Departament federal da finanzas fixescha il Departament federal da l'intern ils standards minimals per las mesiras tenor l'alinea 2 litera a.

⁴ Il post ch'è cumpetent per l'attribuziun dal numer d'assicuranza po incassar taxas per sia lavur che resulta en connex cun l'utilisaziun dal numer d'assicuranza ordaiifer la AVS.

²⁷¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBl 2006 501).

²⁷² Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBl 2006 501).

B. Ils patruns

Art. 51 Incumbensas

¹ Ils patruns ston deducir la contribuziun dal lavurant da mintga salari en il senn da l'artitgel 5 alinea 2.²⁷³

² ...^{274 275}

³ Sin basa da documents d'identitad uffizials ston ils patruns examinar las indicaziuns ch'ils lavurants han fatg en la dumonda da survegnir in certificat d'assicuranza. Els quintan giu periodicamain cun la cassa da cumpensaziun las contribuziuns deducidas e las contribuziuns ch'els debiteschan sezs sco er las rentas e las indemnizaziuns a persunas dependentas d'agid ch'els han pajà ora, e fan las indicaziuns necessarias per manar ils contos individuals dals lavurants.²⁷⁶

⁴ Il Cussegl federal po delegar als patruns ulteriuras incumbensas en connex cun l'incassament da las contribuziuns u cun il pajament da las rentas.

Art. 52²⁷⁷ Responsabladad

¹ Sch'in patrun chaschuna – intenziunadamain u per greva negligentscha – in donn a l'assicuranza cun betg observar prescripziuns, sto el reparar quest donn.

² Sch'il patrun è ina persuna giuridica, stattan buns subsidiarmain ils commembers da l'administraziun e tut las persunas ch'èn incumbensadas cun la gestiun u cun la liquidaziun. Sche pliras persunas èn responsablas per il medem donn, stattan ellas bunas per tut il donn en moda solidarica.²⁷⁸

³ Il dretg d'indemnizaziun surannescha 2 onns, suenter che la cassa da cumpensaziun cumpetenta ha survegnì enconuschientscha dal donn, il pli tard dentant 5 onns suenter ch'il donn è capità. Ils termins pon vegnir interruts. Il patrun po desister da far objeccion cunter la surannaziun. Sch'il dretg penal prevesa in termin pli lung, vala quel.²⁷⁹

²⁷³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBI 1968 I 602).

²⁷⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

²⁷⁵ Guardar er las disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'oct. 1994 a la fin da quest text.

²⁷⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBI 1971 II 1057).

²⁷⁷ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

²⁷⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

²⁷⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

⁴ La cassa da cumpensaziun cumpetenta fa valair l'indemnisaziun cun decretar ina disposiziun.²⁸⁰

⁵ En divergenza da l'artitgel 58 alinea 1 LPGA²⁸¹ è cumpetenta en cas da recurs la dretgira d'assicuranzas dal chantun, en il qual il patrun ha ses domicil.

⁶ La responsabladad tenor l'artitgel 78 LPGA è esclusa.

C. Las cassas da cumpensaziun

I. Las cassas da cumpensaziun da las federaziuns

Art. 53²⁸²

1. Premissas

a. Constituziun da cassas da cumpensaziun dals patruns²⁸³

¹ La cumpetenzza da constituir cassas da cumpensaziun per lur federaziuns han ina u pliras federaziuns professionalas svizras sco er ina u pliras federaziuns interprofessionalas svizras u regionalas da patruns u da personas cun activitad da gudogn independenta, sche:²⁸⁴

a.²⁸⁵ igl è da supponer – sin basa dal dumber e da la cumposiziun dals commembers da la federaziun – che la cassa da cumpensaziun ch'è da constituir, cumpiglia almain 2000 patruns respectivamain personas cun activitad da gudogn independenta u ch'ella vegnia ad incassar contribuziuns d'almain 50 milliuns francs per onn;

b. il conclus per constituir ina cassa da cumpensaziun è vegni preni da l'organ da la federaziun ch'è cumpetent per midar ils statuts cun ina maioritad da trais quarts da las vuschs consegnadas, e documentà publicamain.

² Sche pliras da las federaziuns numnadas en l'alinea 1 constitueschan cuminaivlamain ina cassa da cumpensaziun u sch'ina tala federaziun vul sa participar a la gestiun d'ina cassa da cumpensaziun existenta, ha mintga federaziun da prender ina decisiun tenor l'alinea 1 litera b davart la gestiun cuminaivla da la cassa.

²⁸⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

²⁸¹ SR 830.1

²⁸² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, en vigur dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBl 1953 II 81).

²⁸³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

²⁸⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

²⁸⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

Art. 54 b. Constituziun da cassas da cumpensaziun pariteticas²⁸⁶

¹ Singulas u pliras federaziuns da lavurants cuminaivlamain, che reuneschan almain la mesadad dals lavurants che fan part d'ina cassa da cumpensaziun ch'è da constituir u ch'exista gia, han il dretg da pretender la participaziun paritetica a l'administraziun da questa cassa da cumpensaziun. Quest dretg han er federaziuns da lavurants che reuneschan almain in terz dals lavurants che fan part da la cassa da cumpensaziun, uschenavant che tut las autras federaziuns da lavurants, a las qualas appartegnan – ad ina suletta u ensemen cun autras – almain 10 pertschient dals lavurants che fan part d'ina cassa, dattan expressivamain il consentiment a l'administraziun paritetica da la cassa.

² Sche federaziuns da lavurants fan diever dal dretg ch'ellas han tenor l'alinea 1, han las federaziuns da patruns e las federaziuns da lavurants participadas da stabilir cuminaivlamain in reglament per la cassa che regla definitivamain tuttas dumondas impurtantas per manar la cassa.

³ Las dispitas che resultan cun stabilir il reglament per la cassa vegnan giuditgadas d'ina dretgira da cumpromiss che vegn convocada da la Cumissiun federala per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad²⁸⁷ or da ses ravugl ed en la quala ston esser represchentads ils patruns ed ils lavurants cun il medem dumber. En sia decisiun sto questa dretgira da cumpromiss repartir tut ils dretgs e tut las obligaziuns che resultan da l'administraziun da la cassa en parts equalas sin las federaziuns dals patruns e sin las federaziuns dals lavurants.²⁸⁸ Cunter la decisiun da la dretgira da cumpromiss poi vegnir fatg recurs tar il Tribunal administrativ federal.²⁸⁹ Il Cussegl federal regla la procedura da cumpromiss.²⁹⁰

⁴ Federaziuns da lavurants che n'acceptan betg la decisiun da la dretgira da cumpromiss perdan il dretg da la participaziun paritetica a l'administraziun da la cassa; federaziuns da patruns che n'acceptan betg la decisiun da la dretgira da cumpromiss perdan il dretg da constituir ina cassa da cumpensaziun per lur federaziun.

²⁸⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

²⁸⁷ Designaziun tenor la cifra II lit. a da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBI 1968 I 602).

²⁸⁸ Versiun da la frasa tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

²⁸⁹ Integrà la frasa tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1). Versiun tenor la cifra 107 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il Tribunal administrativ federal, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197 1069; BBI 2001 4202).

²⁹⁰ Versiun da la frasa tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

Art. 55 2. Prestaziun d'ina garanzia

¹ Federaziuns che vulan constituir ina cassa da cumpensaziun, ston prestar ina garanzia per covrir eventuals donns, per ils quals ellas ston star bunas tenor l'artitgel 78 LPGA²⁹¹ e tenor l'artitgel 70 da questa lescha.²⁹²

² La garanzia sto vegnir prestada tenor libra decisiun da las federaziuns:

- a. cun depositar in import da daners en valuta svizra;
- b. cun impegnar vaglias svizras;
- c. cun preschentar in'obligaziun da garanzia.

³ La garanzia sto vegnir prestada en l'autezza d'in dudeschavel da la summa da las contribuziuns che la cassa da cumpensaziun vegn probablmain ad incassar durant l'onn; ella sto dentant importar almain 200 000 francs e na dastga betg surpassar 500 000 francs. Sche la summa da contribuziun efectiva divergescha per dapli che 10 pertschient da la summa stimada, sto la garanzia vegnir adattada correspudentmain.²⁹³

⁴ Il Cussegl federal decretescha las prescripziuns detagliadas davart la prestaziun da la garanzia.

Art. 56 3. Procedura

¹ Federaziuns che vulan constituir ina cassa da cumpensaziun ston inoltrar ina dumonda en scrit al Cussegl federal, agiuntond il sboz d'in reglament da cassa. Il medem mument ston ellas cumprovar che las premissas tenor l'artitgel 53 ed eventualmain tenor l'artitgel 54 èn ademplidas.

² Il Cussegl federal conceda la permissiun per constituir ina cassa da cumpensaziun per la federaziun, uschenavant che las premissas tenor l'artitgel 53 ed eventualmain tenor l'artitgel 54 èn ademplidas e la garanzia tenor l'artitgel 55 è prestada.

³ La cassa da cumpensaziun da la federaziun vala sco constituida e survegn la persunalitad giuridica cun l'approvaziun dal reglament da la cassa tras il Cussegl federal.

Art. 57 4. Reglament da la cassa

¹ Il reglament da la cassa vegn stabili da las federaziuns fundaturas. Quellas èn er sulettas competentas da midar quel. Il reglament da la cassa ed eventualas midadas da quel ston vegnir approvads dal Cussegl federal.

² Il reglament sto cuntegnair disposiziuns davart:

- a. la sedia da la cassa da cumpensaziun;
- b. la cumposiziun da la suprastanza da la cassa e la moda da tscherner tala;

²⁹¹ SR 830.1

²⁹² Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

²⁹³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

- c. las incumbensas e las cumpetenzas da la suprastanza da la cassa e dal manader da la cassa;
- d. l'organisaziun interna da la cassa;
- e. la constituziun da filialas sco er las incumbensas e las cumpetenzas da quellas;
- f. ils princips per incassar las contribuziuns als custs d'administraziun;
- g. la revisiun da la cassa e la controlla dals patruns;
- h.²⁹⁴ en cas da pliras federaziuns fundaturas, lur participaziun a la prestaziun da la garanzia tenor l'artitgel 55 e la regulaziun dal regress en cas che la garanzia stuess vegnir prestada tenor l'artitgel 78 LPGA²⁹⁵ e tenor l'artitgel 70 da questa lescha.

Art. 58 Organisaziun

1. La suprastanza da la cassa

¹ L'organ suprem d'ina cassa da cumpensaziun d'ina federaziun è la suprastanza da la cassa.

² La suprastanza da la cassa sa cumpona da represchentants da las federaziuns fundaturas ed eventualmain da represchentants da las organisaziuns da lavurants, uschenavant che almain 10 pertschient dals lavurants registrads tar la cassa da cumpensaziun fan part da questas organisaziuns. Il president sco er la maioritad dals commembers da la suprastanza vegnan tschernids da las federaziuns fundaturas, ils ulteriurs commembers, però almain in terz, da las organisaziuns da lavurants ch'èn participadas, e quai a norma dal dumber da lavurants ch'èn registrads tar la cassa da cumpensaziun e che vegnan represchentads da talas organisaziuns. Sco commembers da la suprastanza dastgan vegnir tschernids mo burgais svizzers che fan part da la cassa da cumpensaziun correspondententa sco assicurads u sco patruns.

³ La suprastanza da cassas da cumpensaziun da federaziuns pariteticas sa cumpona tenor il reglament da talas.

⁴ La suprastanza da la cassa ha las suandantas incumbensas:

- a. organisar internamain la cassa;
- b. nominar il manader da la cassa;
- c. fixar las contribuziuns als custs d'administraziun;
- d. ordinar las revisiuns da la cassa e las controllas dals patruns;
- e. approvar il quint annual ed il rapport annual.

Il reglament po surdar ulteriuras incumbensas e cumpetenzas a la suprastanza da la cassa.

²⁹⁴ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigor dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

²⁹⁵ SR 830.1

Art. 59 2. Il manader da la cassa

¹ Il manader da la cassa maina las fatschentas da la cassa da cumpensaziun, nun che la suprastanza da la cassa saja cumpetenta per quai.

² Il manader da la cassa sto preschentar a la suprastanza da la cassa mintga onn in rapport davart las fatschentas liquidadas e preschentar a quella in rendaint annual.

Art. 60 Dissoluziun

¹ Il conclus davart la dissoluziun d'ina cassa da cumpensaziun d'ina federaziun sto vegnir premdi da l'organ da la federaziun ch'è cumpetent per la midada dals statuts cun ina maiortad da trais quarts da las vuschs consignadas, sto vegnir laschà documentar publicamain e sto vegnir communitgà immediatamain al Cussegl federal. Il Cussegl federal fixescha alura il termin da la dissoluziun.

² Sch'ina da las premissas numnadas en ils artitgels 53 e 55 n'è betg ademplida per in temp pli lung u sch'ils organs d'ina cassa da cumpensaziun han violà repetidamain en greva moda lur obligaziuns, vegn la cassa da cumpensaziun dissolvida dal Cussegl federal. Sche cassas da cumpensaziun constituidas avant il 1. da schaner 1973 na cuntanschan betg la summa minimala da contribuziuns, vegnan ellas dissolidas mo, sch'ellas incasseschan contribuziuns da main che 1 million francs per onn. Per las cassas da cumpensaziun constituidas dapi il 1. da schaner 1973 fin a l'entrada en vigur da questa disposiziun vala ina limita da 10 milliuns francs.²⁹⁶

³ Il Cussegl federal decretescha las prescripziuns detagliadas per la liquidaziun da cassas da cumpensaziun da federaziuns.

II. Las cassas da cumpensaziun chantunals**Art. 61** Decrets chantunals

¹ Mintga chantun constituescha cun in decret spezial ina cassa da cumpensaziun chantunala sco institut autonom da dretg public.

² Il decret chantunal sto vegnir approvà da la Confederaziun²⁹⁷ e sto cuntegnair disposiziuns davart:

- a. las incumbensas e las cumpetenzas dal manader da la cassa;
- b. l'organisaziun interna da la cassa;
- c. la constituziun da filialas sco er las incumbensas e las cumpetenzas da quellas;

²⁹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

²⁹⁷ Expressiun tenor la cifra III da la LF dals 15 da dec. 1989 davart l'approvaziun da decrets chantunals tras la Confederaziun, en vigur dapi il 1. da favr. 1991 (AS 1991 362; BBl 1988 II 1333).

- d. ils princips per incassar las contribuziuns als custs d'administraziun;
- e. la revisiun da la cassa e la controlla dals patruns.

III. Las cassas da cumpensaziun da la Confederaziun

Art. 62²⁹⁸ Constituziun ed incumbensas

¹ Il Cussegl federal constituescha ina cassa da cumpensaziun per il personal da l'administraziun federala e dals instituts federals.

² El constituescha ina cassa da cumpensaziun che exequescha l'assicuranza facultativa, che ademplescha las incumbensas che vegnan attribuidas ad ella tras cunvegns internaziunalas e che paja prestaziuns a persunas a l'exteriur. Plinavant surpiglia la cassa da cumpensaziun ils students assicurads tenor l'artitgel 1a alinea 3 litera b.^{299 300}

IV. Prescripziuns cuminaivlas

Art. 63 Incumbensas da las cassas da cumpensaziun

¹ A norma da las disposiziuns legalas han las cassas da cumpensaziun las suandantas incumbensas:

- a. fixar, reducir u relaschar las contribuziuns;
- b. fixar las rentas e las indemnizaziuns a persunas dependentas d'agid³⁰¹;
- c.³⁰² incassar las contribuziuns sco er pajar las rentas e las indemnizaziuns a persunas dependentas d'agid;
- d. far il rendaquint davart las contribuziuns incassadas e davart las rentas e las indemnizaziuns a persunas dependentas d'agid³⁰³ pajadas ora, d'ina vart cun las persunas affiliadas (patrums, persunas cun activitad da gudogn independenta e persunas senza activitad da gudogn) e da l'autra vart cun l'Uffizi central da cumpensaziun;
- e. decretar disposiziuns da taxaziun ed exequir la procedura d'admoniziun e d'execuziun;

²⁹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da sett. 1953, en vigur dapi il 1. da schan. 1954 (AS 1954 211; BBl 1953 II 81).

²⁹⁹ Versiun da la segunda frasa tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3453; BBl 2002 803).

³⁰⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBl 1999 4983).

³⁰¹ Expressiun tenor la cifra II lit. b da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

³⁰² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

³⁰³ Expressiun tenor la cifra II lit. b da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

- f. manar ils contos individuals³⁰⁴;
- g. incassar las contribuziuns als custs d'administraziun.

² Las cassas da cumpensaziun chantunalas han ultra da quai l'incumbensa da controlar, che tut las persunas obligadas da pajar contribuziuns sajan registradas.

³ Il Cussegl federal po surdar a las cassas da cumpensaziun ulteriuras incumbensas en il rom da questa lescha. El regla la collavuraziun tranter las cassas da cumpensaziun e l'Uffizi central da cumpensaziun e procura per in'utilisaziun cunvegnetta dals indrizs technics.³⁰⁵

⁴ A las cassas da cumpensaziun pon vegnir surdadas da la Confederaziun e, cun approvaziun dal Cussegl federal, dals chantuns e da las federaziuns fundaturas ulteriuras incumbensas, en spezial talas da la protecziun da persunas militaras e da la protecziun da la famiglia.

⁵ Las cassas da cumpensaziun pon surdar tschertas incumbensas a terzas persunas. Per quai dovran ellas ina permissiun dal Cussegl federal. La permissiun po vegnir colliada cun cundiziuns e cun pretensiuns. Ils incumbensads e lur personal suttastattan a l'obligaziun da discreziun tenor l'artitgel 33 LPGA³⁰⁶ per las incumbensas da la cassa ch'els exequeschan. Ultra da quai ston els observar las prescripziuns da questa lescha concernent l'elavuraziun e la comunicaziun da datas. La responsabladad tenor l'artitgel 78 LPGA e tenor l'artitgel 70 da questa lescha per incumbensas da las cassas ch'èn vegnidas liquidadas da terzas persunas incumbensadas dad ellas resta tar las federaziuns fundaturas u tar ils chantuns.³⁰⁷

Art. 64 Appartegnientscha a las cassas ed obligaziun d'annunzia³⁰⁸

¹ A las cassas da cumpensaziun da las federaziuns vegnan affiliads tut ils patruns e tut las persunas cun activitad da gudogn independenta che fan part d'ina federaziun fundatura. Ils patruns u las persunas cun activitad da gudogn independenta che fan part tant d'ina federaziun professiunala sco er d'ina federaziun interprofessiunala vegnan affiliads tenor libra tscherna a la cassa da cumpensaziun d'ina da questas duas federaziuns.

² A las cassas da cumpensaziun chantunalas vegnan affiliads tut ils patruns e tut las persunas cun activitad da gudogn independenta che na fan betg part d'ina federaziun fundatura d'ina cassa da cumpensaziun da las federaziuns, plinavant las persunas senza activitad da gudogn ed ils lavurants assicurads da patruns che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns.

³⁰⁴ Expressiun tenor la cifra II lit. a da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

³⁰⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, cun effect dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517).

³⁰⁶ SR 830.1

³⁰⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS) (AS 1978 391; BBl 1976 III 1). Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3453; BBl 2002 803).

³⁰⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

^{2bis} Las personas assicuradas che smettan lur actividad da gudogn avant ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta, restan affiliadas a la cassa da cumpensaziun, ch'è stada cumpetenta per ellas fin a quel mument, sco personas senza actividad da gudogn, uschenavant ch'ellas han cuntanschi quel mument ina limita da vegliadetgna ch'il Cussegl federal ha fixà. Il Cussegl federal po fixar ch'ils conjugals da questas personas assicuradas fetschian part da la medema cassa da cumpensaziun, sch'els n'han nagina actividad da gudogn ed èn obligads da pajar contribuziuns.³⁰⁹

³ L'appartegnientscha d'in patrun ad ina cassa s'extenda sin tut ils lavurants, per ils quals el sto pajar la contribuziun da patrun.

^{3bis} Las personas assicuradas tenor l'artitgel 1a alinea 4 litera c fan part da la medema cassa da cumpensaziun sco lur conjugals.³¹⁰

⁴ Il Cussegl federal decretescha las prescripziuns davart l'appartegnientscha ad ina cassa da patrums e da personas cun actividad da gudogn independenta che fan part da dapli che ina federaziun professiunala u dals quals l'actividad s'extenda sin dapli ch'in chantun.³¹¹

⁵ Sch'els n'èn registrads en nagina cassa da cumpensaziun, ston patrums, personas cun actividad da gudogn independenta, personas senza actividad da gudogn e lavurants assicurads da patrums che n'èn betg obligads da pajar contribuziuns, s'annunziar tar la cassa da cumpensaziun chantunala.³¹²

⁶ En divergenza da l'artitgel 35 LPGA³¹³ decida l'uffizi federal cumpetent en cas da dispitas davart l'appartegnientscha ad ina cassa. Cunter sia decisiun pon appellar las cassas da cumpensaziun participadas e las personas pertutgadas entaifer 30 dis dapi ch'ellas han survegni la comunicaziun da l'appartegnientscha a la cassa.³¹⁴

Art. 64a³¹⁵ Cumpetenza per fixar e per pajar las rentas da conjugals

Cumpetenta per fixar e per pajar las rentas da conjugals è la cassa da cumpensaziun ch'è incumbensada da pajar la renta dal conjugal che ha cuntanschi sco emprim la vegliadetgna da renta; l'artitgel 62 alinea 2 resta resalvà. Il Cussegl federal regla la procedura.

³⁰⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

³¹⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000 (AS 2000 2677; BBI 1999 4983). Versiun tenor la cifra I da l'O da l'AF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3453; BBI 2002 803).

³¹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

³¹² Integrà tras la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBI 1971 II 1057).

³¹³ SR 830.1

³¹⁴ Integrà tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

³¹⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

Art. 65 Filialas

¹ Las cassas da cumpensaziun da las federaziuns pon constituir filialas en singuls territoris linguistics u en chantuns, en ils quals sa chatta in dumber pli grond da patruns e da persunas cun activitad da gudogn independenta. Sch'in dumber pli grond da patruns e da persunas cun activitad da gudogn independenta che fa part da la cassa da cumpensaziun pretenda quai en in territori linguistic u en in chantun, sto vegnir constituida là ina filiala.

² Las cassas da cumpensaziun chantunalas mainan per regla ina filiala en mintga vischnanca. Nua che las relaziuns giustifitgeschan quai, po vegnir constituida ina filiala cuminaivla per pliras vischnancas.

³ Las regenzas chantunalas èn autorisadas da constituir filialas da la cassa da cumpensaziun chantunala per il personal da las administraziuns chantunalas e dals manaschis chantunals sco er per ils employads e per ils lavurants da las vischnancas.

Art. 66 Posiziun dals organs da la cassa, dals organs da revisiun e dals organs da controlla

¹ ...³¹⁶

² Il manader d'ina cassa da cumpensaziun d'ina federaziun sco er ses substitut na dastgan betg star en ina relaziun da servetsch cun las federaziuns fundaturas.

Art. 67 Regulaziun dals quintes e dals pajaments; contabilitad

Il Cussegl federal decretescha las prescripziuns necessarias pertutgant la regulaziun dals quintes e dals pajaments da las cassas da cumpensaziun cun las persunas affilia-das (patruns, persunas cun activitad da gudogn independenta, persunas senza activitad da gudogn e persunas che retiran ina renta) d'ina vart e cun l'Uffizi central da cumpensaziun da l'autra vart sco er pertutgant la contabilitad da las cassas da cumpensaziun.

Art. 68 Revisiuns da las cassas e controllas dals patruns

¹ Mintga cassa da cumpensaziun inclusiv sia filiala sto vegnir revedida periodica-main. La revisiun sto cumpigliar la contabilitad e la gestiun. Ella sto vegnir fatga d'in post da revisiun che correspunda a las pretensiuns da l'alinea 3. Ils chantuns pon surdar la revisiun da lur cassa da cumpensaziun ad in post chantunal da controlla adattà. Il Cussegl federal è autorisà da laschar far revisiuns complementaras, sche quai è necessari.

³¹⁶ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

² Ils patruns affiliads a la cassa da cumpensaziun ston vegnir controllads periodica-
main, sch'els observan las disposiziuns legalas. La controlla sto vegnir fatga d'in
post da revisiun che correspunda a las pretensiuns da l'alineia 3 u d'ina partiziun
speziala da la cassa da cumpensaziun. Sche las controllas dals patruns prescrittas na
vegnan betg fatgas u na vegnan betg fatgas conform a l'urden, ordinescha il Cussegl
federal ch'ellas vegnian fatgas sin donn e cust da la cassa da cumpensaziun
respectiva.

³ Ils posts da revisiun incumbensads cun las revisiuns da las cassas e cun las control-
las dals patruns tenor ils alineas 1 e 2 na dastgan betg esser participads a la gestiun
da la cassa e na dastgan betg exequir autras incumbensas per las federaziuns funda-
turas che quellas che stattan en connex cun las revisiuns da las cassas e cun las
controllas dals patruns; els dastgan exequir exclusivamain l'activitad da revisiun e
ston dar en tuts regards la garanzia che las revisiuns e las controllas vegnian exe-
quidas irreproschablmain ed objectivamain.

⁴ Il Cussegl federal decretescha las prescripziuns detagliadas davart l'admissiun da
posts da revisiun sco er davart l'execuziun da las revisiuns da las cassas e da las
controllas dals patruns.

Art. 69 Cuvrida dals custs d'administraziun

¹ Per cuvrir ils custs da lur administraziun incasseschan las cassas da cumpensaziun
da lur commembers (patruns, persunas cun activitad da gudogn independenta, lavu-
rants da patruns che n'en betg obligads da pajar contribuziuns, persunas senza activi-
tad da gudogn e persunas assicuradas facultativamain tenor l'art. 2) contribuziuns
spezialas che ston vegnir graduadas tenor la capacitad finanziaria da las parts obliga-
das da pajar questas contribuziuns.³¹⁷ L'artigel 15 è applitgabel. Il Cussegl federal è
autorisà da prender las mesiras necessarias per impedir che las tariffas da las con-
tribuziuns als custs d'administraziun divergeschian memia fitg d'ina cassa da cumpen-
saziun a l'autra.

² Per lur custs d'administraziun pon vegnir concedids pajaments supplementars a las
cassas da cumpensaziun or dal Fond da cumpensaziun da la AVS. L'autezza da quels
vegn fixada dal Cussegl federal resguardond commensuradamain la structura ed il
champ d'incumbensas da la singula cassa.

^{2bis} Per realisar la procedura da rendaquint simplifitgada tenor ils artitgels 2 e 3 da la
Lescha federala dals 17 da zercladur 2005³¹⁸ davart la lavur illegala vegnan concedi-
das a las cassas da cumpensaziun indemnizaziuns or dal Fond da cumpensaziun da la
AVS; l'autezza da questas indemnizaziuns vegn fixada dal Cussegl federal.³¹⁹

³¹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun),
en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

³¹⁸ SR 822.41

³¹⁹ Integrà tras la cifra 6 da l'aggiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala,
en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 359; BBI 2002 3605).

³ Las contribuziuns als custs d'administraziun tenor l'alineia 1 ed ils pajaments supplementars tenor l'alineia 2 ston vegnir duvrads exclusivamain per cuvrir ils custs d'administraziun da las cassas da cumpensaziun e da lur filialas sco er per cuvrir ils custs da revisiun e da controlla. Las cassas da cumpensaziun ston manar in quint separà davart questas contribuziuns e davart quests pajaments.

⁴ Per cuvrir ils custs d'administraziun da cassas da cumpensaziun da federaziuns pariteticas pon las federaziuns fundaturas far cunvegns spezialas che ston vegnir inscrites en il reglament da cassa.

Art. 70³²⁰ Responsabladad per donns

¹ Las federaziuns fundaturas, la Confederaziun ed ils chantuns stattan buns envers l'assicuranza per vegls e survivents per donns ch'èn vegnids chaschunads da lur organs da la cassa u da singuls funcziunaris da la cassa cun commetter acts chastiables u cun violar intenziunadamain u per greva negligentscha prescripziuns. Pretensiuns d'indemnisaziun vegnan fatgas valair da l'uffizi federal cumpetent cun ina disposiziun. La procedura vegn reglada tras la Lescha federala dals 20 da december 1968³²¹ davart la procedura administrativa.

² Pretensiuns d'indemnisaziun da persunas assicuradas e da terzas persunas tenor l'artitgel 78 LPG³²² ston vegnir fatgas valair tar la cassa da cumpensaziun cumpetenta; quella decida en chausa cun ina disposiziun.

³ La pretensiun d'indemnisaziun finescha:

- a. en cas da l'alineia 1, sche l'uffizi federal cumpetent na decretescha betg ina disposiziun entaifer 1 onn dapi ch'el ha survegni enconuschientscha dal donn, en mintga cas 10 onns sunter l'acziun donnegianta;
- b. en cas da l'alineia 2, sch'il donnegià n'inoltrescha betg sia pretensiun entaifer 1 onn dapi ch'el ha survegni enconuschientscha dal donn, en mintga cas 10 onns sunter l'acziun donnegianta.

⁴ Donns, per ils quals stattan bunas las federaziuns fundaturas d'ina cassa da cumpensaziun d'ina federaziun, ston vegnir cuvrids or da la garanzia prestada. La segirezza sto, sche quai è necessari, vegnir cumplettada entaifer 3 mais sin l'import prescrit. Las federaziuns fundaturas da la cassa da cumpensaziun stattan solidaricamain bunas per in donn che surpassa la garanzia prestada.

⁵ Donns, per ils quals stattan buns ils chantuns, pon vegnir scuntrads cun contribuziuns federalas.

³²⁰ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBI **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

³²¹ SR **172.021**

³²² SR **830.1**

D. L'Uffizi central da cumpensaziun

Art. 71 Constituziun ed incumbensas

¹ Il Cussegl federal constituescha in Uffizi central da cumpensaziun en il rom da l'administraziun federala.

^{1bis} L'Uffizi central da cumpensaziun è responsabel per la contabilitad da las assicuranzas socialas assicuranza per vegls e survivents, assicuranza d'invaliditad ed urden da cumpensaziun dal gudogn. El maina separadamain ils quints da las trais assicuranzas socialas e fa bilantschas annualas sco er mensilas e quints economics annuals sco er mensils.³²³

² L'Uffizi central da cumpensaziun fa periodicamain giu quint cun las cassas da cumpensaziun concernent las contribuziuns incassadas e concernent las rentas e las indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid³²⁴ pajadas ora. El surveglia la regula-ziun dals quints e po per quest intent controllar sin il plaz ils rendaquints da las cassas da cumpensaziun u pretender mussaments.

³ L'Uffizi central da cumpensaziun procura ch'ils saldos che resultan dals rendaquints vegnian assignads da las cassas da cumpensaziun al Fond da cumpensaziun da la AVS respectivamain ch'els vegnian bunifitgads a las cassas da cumpensaziun or da quest fond. Per quest intent sco er per conceder pajaments anticipads a las cassas da cumpensaziun po el ordinar pajaments directamain sin il Fond da cumpensaziun da la AVS.

⁴ L'Uffizi central da cumpensaziun maina:

- a.³²⁵ in register central da las persunas assicuradas, nua ch'ils numers d'assicuranza attribuids a las persunas assicuradas e las cassas da cumpensaziun che mainan in conto individual per ina persuna assicurada èn registrads;
- b. in register central da las prestaziuns currentas che cuntogna las prestaziuns en daners e che serva ad evitar pajaments nungiustifitgads, a facilitar l'adattaziun da las prestaziuns ed ad annunziar mortoris a las cassas da cumpensaziun.³²⁶

⁵ L'Uffizi central da cumpensaziun procura ch'i vegnian resguardads tut ils contos individuals da la persuna assicurada il mument ch'il dretg da sia renta cumenza.³²⁷

³²³ Integrà tras la cifra II 4 da l'aggiunta da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da cumpensaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBI 2016 311).

³²⁴ Expressiun tenor la cifra II lit. b da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBI 1968 I 602).

³²⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

³²⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2749; BBI 2000 255).

³²⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2749; BBI 2000 255).

Art. 71a³²⁸ Responsabladad

Per la responsabladad è applitgabel tenor il senn l'artitgel 70 alineas 1–3.

E. La surveglianza da la Confederaziun**Art. 72** Autoritad da surveglianza

¹ Per ademplier sia funcziun da surveglianza tenor l'artitgel 76 LPG³²⁹ po il Cussegl federal incumbensar l'uffizi federal cumpetent da decretar directivas concernent in'execuziun unitara per ils posts incaricads cun l'execuziun da l'assicuranza. Ultra da quai po el autorisar l'uffizi federal da far tabellas liantas per calcular las contribuziuns e las prestaziuns.³³⁰

² Funcziunaris da cassa che n'adempleschan betg lur obligaziuns conform a l'urden, vegnan, en cas da grevas violaziuns da lur obligaziuns, relaschads da lur uffizi – sin giavisch dal Cussegl federal – tras ils chantuns respectivamain tras la suprastanza da la cassa.

³ En cas che las prescripziuns legalas vegnan violadas repetidamain en greva moda tras ina cassa da compensaziun, po il Cussegl federal ordinar l'administraziun tras in cumissari. Resalvada resta la dissoluziun d'ina cassa da compensaziun d'ina federaziun tenor l'artitgel 60.

⁴ Las cassas da compensaziun ston suttametter al Cussegl federal periodicamain in rapport davart lur gestiun, e quai en ina furma unitara prescritta da quel. Ils posts da revisiun e da controlla ston suttametter al Cussegl federal tenor sias directivas in rapport davart las revisiuns da las cassas e davart las controllas dals patruns ch'els han fatg tenor l'artitgel 68. Il Cussegl federal procura che las mancanzas constatadas vegnian eliminadas.

⁵ Ils organs executivs mettan a disposiziun al Cussegl federal mintga onn las indicaziuns statisticas necessarias.³³¹

³²⁸ Integrà tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BB1 **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

³²⁹ SR **830.1**

³³⁰ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BB1 **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

³³¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS **1978** 391; BB1 **1976** III 1).

Art. 73 Cumissiun federala per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad³³²

¹ Il Cussegl federal nominescha ina Cumissiun federala per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad³³³, en la quala ston esser represchentads adequatamain las personas assicuradas, las federaziuns economicas svizras, las instituziuns d'assicuranza ...³³⁴, la Confederaziun ed ils chantuns. Per tractar fatschentas spezialas po la cumissiun furmar giuntas.

² Ultra da las incumbensas menziunadas explicitamain en questa lescha ha la cumissiun l'incumbensa da giuditgar per mauns dal Cussegl federal dumondas davart l'execuziun e davart l'ulteriur svilup da l'assicuranza per vegls e survivents. Il Cussegl federal po surdar ad ella ulteriuras incumbensas. Ella ha il dretg da suttammer da sai anora propostas al Cussegl federal.³³⁵

Tschintgavel chapitel: ...

Art. 74–83³³⁶

Sisavel chapitel: La giurisdicziun

Art. 84³³⁷ Cumpetenz speziala

Davart recurs cunter disposiziuns e cunter decisiuns da protesta da cassas da cumpensaziun chantunalas decida – en divergenza da l'artitgel 58 alinea 1 LPG³³⁸ – la dretgira d'assicuranzas al lieu da la cassa da cumpensaziun.

Art. 85³³⁹

³³² Designaziun tenor la cifra II lit. a da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

³³³ Designaziun tenor la cifra II lit. a da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

³³⁴ Stritgà il pled tras la cifra 5 da l'agiunta da la LF dals 25 da zer. 1982 davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad, cun effect dapi il 1. da schan. 1985 (AS 1983 797 827; BBl 1976 I 149).

³³⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

³³⁶ Aboli tras la cifra 5 da l'agiunta da la LF dals 25 da zer. 1982 davart la prevenziun professiunala per vegls, survivents ed invaliditad, cun effect dapi il 1. da schan. 1985 (AS 1983 797 827; BBl 1976 I 149).

³³⁷ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

³³⁸ SR 830.1

³³⁹ Aboli tras la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBl 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

Art. 85bis 340 Autoritad federala da recurs

¹ Davart recurs da personas a l'exteriur decida – en divergenza da l'artitgel 58 alinea 2 LPG³⁴¹ – il Tribunal administrativ federal. Il Cussegl federal po prevair che questa cumpetenz vegnia attribuida a la dretgira d'assicuranzas dal chantun, en il qual il patrun da la persuna assicurada ha ses domicil u sia sedia.³⁴²

² La procedura na custa nagut a las partidas. Ad ina partida che sa cumporta nunponderadamain u da levsenn pon però vegnir adossads custs.³⁴³

³ Sch'i resulta da l'examinaziun preliminara avant u suenter ina correspundenza ch'il recurs al Tribunal administrativ federal è inadmissibel u apparentamain nunmotivà, po in derschader singul decider cun ina motivaziun summarica da betg entrar en quest recurs u d'al refusar.³⁴⁴

Art. 86³⁴⁵**Settavel chapitel: Disposiziuns penalas da l'emprima part³⁴⁶****Art. 87** Delicts

Tgi che obtegna – tras indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – per sasez u per in auter ina prestaziun sin basa da questa lescha, da la quala el n'ha nagin dretg,

tgi che sa retira – tras indicaziuns faussas u incumpletas u en outra moda – dal tuttafatg u per part da l'obligaziun da pajar contribuziuns,

³⁴⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da matg 1978 (AS 1978 391; BBI 1976 III 1).

³⁴¹ SR 830.1

³⁴² Versiun tenor la cifra 107 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il Tribunal administrativ federal, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197 1069; BBI 2001 4202).

³⁴³ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523). Versiun tenor la cifra 107 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il Tribunal administrativ federal, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197 1069; BBI 2001 4202).

³⁴⁴ Versiun tenor la cifra 107 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il Tribunal administrativ federal, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197 1069; BBI 2001 4202).

³⁴⁵ Aboli tras la cifra 107 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il Tribunal administrativ federal, cun effect dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197 1069; BBI 2001 4202).

³⁴⁶ Dapi il 1. da schan. 2007 ston ils chastis smanatschads ed ils termins da surannaziun vegnir interpretads resp. midads applitgond l'art. 333 al. 2–6 dal Cudesch penal (SR 311.0) en la versiun da la LF dals 13 da dec. 2002 (AS 2006 3459; BBI 1999 1979).

tgi che tralasca sco patrun da s'affiliar ad ina cassa da cumpensaziun e da far il rendaint dals salaris da ses lavurants, per ils quals i ston vegnir pajadas contribuziuns, entaifer il termin ch'el Cussegl federal fixescha sa basond sin l'artitgel 14,³⁴⁷

tgi che paja, sco patrun, ad in lavurant salaris, dals quals el ha reduci las contribuziuns e las dovra sez u paja cun talas autras pretensiuns empè da pajar las contribuziuns dal lavurant che vegnan debitadas a la cassa da cumpensaziun,³⁴⁸

tgi che violescha l'obligaziun da discreziun u surdovra, exequind questa lescha, sia posiziun sco organ u sco funcziunari per dischavantatg da terzas persunas u per ses agen avantatg,

tgi che violescha sia obligaziun d'annunzia (art. 31 al. 1 LPG³⁴⁹),³⁵⁰

tgi che violescha sco revisur u sco assistent dal revisur en moda gravanta las obligaziuns ch'el sto observar cun far ina revisiun respectivamain ina controlla u cun rediger ubain cun conceder il rapport da revisiun respectivamain da controlla,

tgi che dovra systematicamain il numer d'assicuranza, senza avair l'autorisaziun per quai,³⁵¹

vegn chastia cun in chasti pecuniar fin a 180 taxas per di, nun ch'i sa tractia d'in crim u d'in delict tenor il Cudesch penal³⁵² che vegn chastia cun in chasti pli grev.³⁵³

Art. 88³⁵⁴ Surpassaments

Tgi che violescha l'obligaziun da dar infurmaziuns, dond sapientivamain infurmaziuns faussas ubain refusond da dar infurmaziuns,

tgi che s'oppona ad ina controlla ordinada dal post cumpetent u impedescha ina tala en autra moda,

tgi che n'emplenescha betg ils formulars prescrits u als emplenescha en ina moda che na correspunda betg a la vardad,

tgi che na prenda naginas mesiras en il senn da l'artitgel 50g alinea 2 litera a, sch'el dovra systematicamain il numer d'assicuranza,³⁵⁵

³⁴⁷ Integrà tras la cifra II 1 da la LF dals 17 da mars 2017, en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS 2017 5521; BBI 2016 157).

³⁴⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBI 2011 543).

³⁴⁹ SR 830.1

³⁵⁰ Integrà tras la cifra 3 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2006 (5. revisiun da la AI), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5129; BBI 2005 4459).

³⁵¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

³⁵² SR 311.0

³⁵³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

³⁵⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBI 1990 II 1).

³⁵⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBI 2006 501).

vegn chastia cun multa, nun ch'i saja adempli in causal tenor l'artitgel 87.³⁵⁶

Art. 89 Cuntravenziuns commessas en interpresas

¹ Sche la cuntravenziun vegn commessa en l'interpresa d'ina persuna giuridica, d'ina societad da persunas u d'ina firma singula, vegnan las disposiziuns penalas tenor ils artitgels 87 ed 88 applitgadas per las persunas che han agì u che avessan stui agir en lur num; per regla sto la persuna giuridica, la societad da persunas u il possessur da la firma singula star bun solidaricamain per la multa e per ils custs.

² L'alinea 1 vegn er applitgà per cuntravenziuns ch'èn vegnidas commessas en l'interpresa d'ina corporaziun u d'in institut dal dretg public.

Art. 90³⁵⁷ Consegna da sentenzias e da disposiziuns da sistida

Las sentenzias sco er las disposiziuns da sistida ston vegnir consegnadas immediatamain ed integralmain a la cassa da cumpensaziun che ha atgisà l'act chastibel.

Art. 91³⁵⁸ Multas disciplinaras

¹ Tgi che violescha prescripziuns disciplinaras e da controlla, senza che la violaziun saja chastiable tenor l'artitgel 87 u 88, vegn chastia da la cassa da cumpensaziun cun ina multa disciplinara fin a 1000 francs, suenter ch'el è vegnì admonì. En cas da repetiziun entaifer 2 onns po vegnir pronunziada ina multa disciplinara fin a 5000 francs.³⁵⁹

² La disposiziun da multa sto vegnir motivada. Ella po vegnir contestada cun in recurs.

Otgavel chapitel: Differentas disposiziuns

Art. 92³⁶⁰

Art. 92a³⁶¹

³⁵⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), en vigur dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBl 2006 501).

³⁵⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS 2011 4745; BBl 2011 543).

³⁵⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

³⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1).

³⁶⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, cun effect dapi il 1. da schan. 2001 (AS 2000 2677; BBl 1999 4983).

³⁶¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS 1996 2466; BBl 1990 II 1). Aboli tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2006 (nov numer d'assicuranza da la AVS), cun effect dapi il 1. da dec. 2007 (AS 2007 5259; BBl 2006 501).

Art. 93³⁶² Annunzia a l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

L'Uffizi central da cumpensaziun cumpareglia las retratgas da diarias da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, ch'èn vegnidas annunziadas ad el, cun las registraziuns en ils contos individuals, ch'èn vegnidas annunziadas ad el da las cassas da cumpensaziun. Sch'el constatescha en quest connex ch'ina persuna, che ha retratg ina diaria da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun, ha realisà per la medema perioda entradas cun in'activitad da gudogn, annunzia el quai d'uffizi al post competent da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun per in scleriment supplementar.

Art. 93^{bis 363} Annunzia al Secretariat da stadi per migraziun

¹ L'Uffizi central da cumpensaziun cumpareglia periodicamain ils numers d'assicuranza che al vegnan transferids dal Secretariat da stadi per migraziun (SEM) per persunas dal sectur d'asil e d'esters, per las qualas ils chantuns survegnan indemnizaziuns pauschalas, cun las endataziuns en ils contos individuals che al vegnan annunziadas da las cassas da cumpensaziun.

² Sch'el constatescha ch'ina persuna annunziata ha realisà entradas cun in'activitad da gudogn, annunzia el quai d'uffizi al SEM per laschar controllar las indemnizaziuns pauschalas pajadas e per laschar far in rendaquint correct da la taxa speziala.

³ La Confederaziun paja ina contribuziun pauschala per indemnisar proporziunalmain ils custs ch'èn resultads a l'Uffizi central da cumpensaziun ed a las cassas da cumpensaziun tras la cumparegliaziun da las datas, tras il transferiment da las datas e tras la tgira da las datas.

Art. 94³⁶⁴**Art. 95**³⁶⁵ Surpigliada dals custs e taxas postalas

¹ Il Fond da cumpensaziun da la AVS indemnisescha a la Confederaziun ils custs:

- a. da l'administraziun dal Fond da cumpensaziun da la AVS;
- b. da l'Uffizi central da cumpensaziun; sco er

³⁶² Aboli tras la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523). Versiun tenor la cifra 6 da l'agiunta da la Lescha dals 17 da zer. 2005 davart la lavur illegala, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS **2007** 359; BBl **2002** 3605).

³⁶³ Integrà tras la cifra 3 da l'agiunta da la LF dals 25 da sett. 2015, en vigur dapi il 1. d'oct. 2016 (AS **2016** 3101; BBl **2014** 7991).

³⁶⁴ Aboli tras la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

³⁶⁵ Versiun tenor la cifra 1 da la LF dals 30 da sett. 1953, en vigur dapi il 1. da schan. 1954 (AS **1954** 211; BBl **1953** II 81).

- c. da la cassa da cumpensaziun menziunada en l'artitgel 62 alinea 2 per exequir l'assicuranza per vegls e survivents. Ils custs per exequir l'assicuranza facultativa vegnan indemnisads fin a quel import che n'è betg cuvri tras las contribuziuns als custs d'administraziun.^{366 367}

^{1bis} Il Fond da cumpensaziun da la AVS indemnescha a la Confederaziun plinavant ils ulteriurs custs che resultan ad ella tras l'adempliment da la surveglianza, tras l'execuziun da l'assicuranza per vegls e survivents e tras ina infurmaziun generala da las persunas assicuradas davart las contribuziuns e davart las prestaziuns da l'assicuranza.³⁶⁸ Suenter avair tadlà il cussegl d'administraziun dal Fond da cumpensaziun da la AVS fixescha il Cussegl federal l'import che dastga vegnir duvrà per infurmar las persunas assicuradas.^{369 370}

^{1ter} Il Fond da cumpensaziun da la AVS surpiglia ultra da quai ils custs da la Confederaziun per evaluaziuns scientificas che quella fa u lascha far en connex cun la realisaziun e cun la controlla da l'efficacitad da questa lescha per meglierar l'execuziun da l'assicuranza.³⁷¹

^{1quater} Sin dumonda da l'uffizi federal cumpetent surpiglia il Fond da cumpensaziun da la AVS ils custs per sviluppar applicaziuns d'informatica per las cassas che portan levgiaments tant per las cassas da cumpensaziun sco er per las persunas assicuradas e per ils patruns.³⁷²

² Il Fond da cumpensaziun da la AVS surpiglia las taxas postalas che resultan tras l'execuziun da l'assicuranza per vegls e survivents.³⁷³ Ellas vegnan indemnisadas pauschalmain a la Posta. Il Cussegl federal decretescha prescripziuns davart la dimensiun da la francatura pauschala.

³ Ils custs che resultan a l'Uffizi central da cumpensaziun cun exequir la Lescha federala dals 20 da zercladur 1952³⁷⁴ davart ils supplements da famiglia en l'agricultura, sco er las expensas per la francatura pauschala vegnan cuvrids a norma dals artitgels 18 alinea 4 e 19 da la lescha menziunada.³⁷⁵

³⁶⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

³⁶⁷ Integrà la frasa tras la cifra I da la LF dals 23 da zer. 2000, en vigur dapi il 1. da schan. 2001 (AS **2000** 2677; BBI **1999** 4983).

³⁶⁸ Versiun tenor la cifra I 11 da la LF dals 17 da mars 2017 davart il program da stabilisaziun 2017–2019, en vigur dapi il 1. da schan. 2018 (AS **2017** 5205; BBI **2016** 4691).

³⁶⁹ Rectifitgà la versiun tudestga da la Cumissiun da redacziun da l'AF (art. 58 al. 1 LParl – SR **171.10**).

³⁷⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

³⁷¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).

³⁷² Integrà tras la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).

³⁷³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 17 da zer. 2011 (meglieraziun da la realisaziun), en vigur dapi il 1. da schan. 2012 (AS **2011** 4745; BBI **2011** 543).
SR **836.1**

³⁷⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1996** 2466; BBI **1990** II 1).

Art. 95a³⁷⁶

Art. 96³⁷⁷

Art. 97³⁷⁸ Privaziun da l'effect suspensiv

La cassa da cumpensaziun po privar en sia disposiziun in eventual recurs da l'effect suspensiv, er sche la disposiziun cuntegna ina prestaziun en daners; dal rest vala l'artitgel 55 alineas 2–4 da la Lescha federala dals 20 da december 1968³⁷⁹ davart la procedura administrativa.

Art. 98³⁸⁰

Art. 99³⁸¹

Art. 100³⁸²

Art. 101³⁸³

Art. 101bis³⁸⁴ Contribuziuns per promover l'agid da vegliadetgna

¹ L'assicuranza po conceder ad instituziuns privatas d'utilitad publica ch'èn activas en l'entira Svizra contribuziuns als custs da persunal e d'organisaziun per exequir las suandantas incumbensas a favur da persunas attempadas:³⁸⁵

³⁷⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 7 d'oct. 1994 (10. revisiun da la AVS) (AS **1996** 2466; BBl **1990** II 1). Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

³⁷⁷ Aboli tras la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

³⁷⁸ Versiun tenor la cifra 7 da l'aggiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS **2002** 3371; BBl **1991** II 185 910, **1994** V 921, **1999** 4523).

³⁷⁹ SR **172.021**

³⁸⁰ Aboli tras l'art. 18 da la LF dals 19 da mars 1965 davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad, cun effect dapi il 1. da schan. 1966 (AS **1965** 537; BBl **1964** II 681).

³⁸¹ Aboli tras la cifra 13 da l'aggiunta da la LF dals 16 da dec. 1994, cun effect dapi il 1. da schan. 1997 (AS **1995** 1227; BBl **1991** III 1).

³⁸² Aboli tras la cifra II 409 da la LF dals 15 da dec. 1989 davart l'approvaziun da decrets chantunals tras la Confederaziun, cun effect dapi il 1. da favr. 1991 (AS **1991** 362; BBl **1988** II 1333).

³⁸³ Aboli tras la cifra I 1 da la LF dals 5 d'oct. 1984, cun effect dapi il 1. da schan. 1986 (AS **1985** 2002; BBl **1981** III 737).

³⁸⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS **1978** 391; BBl **1976** III 1).

³⁸⁵ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulgivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed

- a. cussegljar, tgirar ed occupar personas attempadas;
- b. dar curs che servan a mantegnair ed a meglierar las abilitads spiertalas e corporalas, a segirar l'independenza sco er a crear contacts cun ils conturns;
- c.³⁸⁶ surpigliar incumbensas da coordinaziun e da svilup;
- d.³⁸⁷ realisar furmaziuns supplementaras per il personal d'agid.

² Contribuziuns vegnan concedidas sin basa da contracts da prestaziuns. Il Cussegl federal determinescha ils criteris da subvenziun e fixescha las limitas maximalas da las contribuziuns. Lur pajament po el far dependent d'ulteriuras premissas u colliar cun cundiziuns. L'uffizi federal competent fa ils contracts da prestaziun e regla la calculaziun da las contribuziuns sco er ils detagls da las premissas per il dretg da contribuziuns.³⁸⁸

³ ...³⁸⁹

⁴ Uschenavant ch'i vegnan concedidas contribuziuns ad expensas en il senn da l'aliena I sin basa d'alturas leschas federalas, na paja l'assicuranza naginas contribuziuns.

Art. 101^{ter 390}

Segunda part: La finanziaziun

Emprim chapitel: La procuraziun dals meds finanziaals

Art. 102³⁹¹ Princip³⁹²

¹ Las prestaziuns da l'assicuranza per vegls e survivents vegnan finanziaadas tras:

ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBl 2005 6029).
 Guardar er la disposiziun transitorica da questa midada a la fin da quest text.

³⁸⁶ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBl 2005 6029).

³⁸⁷ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBl 2005 6029).

La midada tenor la LF dals 20 da zer. 2014 davart la furmaziun supplementara, en vigur dapi il 1. da schan. 2017, concerna mo il text franzos e talian (AS 2016 689; BBl 2013 3729).

³⁸⁸ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBl 2005 6029).

³⁸⁹ Aboli tras la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), cun effect dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBl 2005 6029).

³⁹⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002 (AS 2002 3475; BBl 2002 803). Aboli tras la cifra 107 da l'agiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il Tribunal administrativ federal, cun effect dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 2197 1069; BBl 2001 4202).

³⁹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, cun effect dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517).

³⁹² Versiun tenor la cifra II lit. c da la LF dals 4 d'oct. 1968, en vigur dapi il 1. da schan. 1969 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602).

- a. las contribuziuns da las persunas assicuradas e dals patruns;
- b.³⁹³ la contribuziun da la Confederaziun;
- c. ils tschains dal Fond da cumpensaziun da la AVS;
- d.³⁹⁴ las entradas dal regress sin terzas persunas responsablas.

² L'indemnisaziun a persunas dependentas d'agid vegn finanziada unicamain tras la Confederaziun.³⁹⁵

Art. 103³⁹⁶ Contribuziun federala

¹ La contribuziun federala importa 19,55 pertschient da las expensas annualas da l'assicuranza; da quest import vegn deducida la contribuziun a l'indemnisaziun a persunas dependentas d'agid tenor l'artitgel 102 alinea 2.³⁹⁷

² Supplementarmain assegna la Confederaziun a l'assicuranza il retgav da la taxa sin bancas da gieu.

Art. 104³⁹⁸ Cuvrida da la contribuziun federala

¹ La Confederaziun paja sia contribuziun en emprima lingia or dal retgav da las taxas sin tubac e sin bavrondas destilladas. Ella prenda sia contribuziun or da la reserva tenor l'artitgel 111.

² Il rest vegn cuvri cun meds finanzials generals.

Art. 105 e 106³⁹⁹

³⁹³ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 5 d'oct. 1984, en vigur dapi il 1. da schan. 1986 (AS 1985 2002; BBI 1981 III 737).

³⁹⁴ Integrà tras la cifra I 1 da la LF dals 5 d'oct. 1984, en vigur dapi il 1. da schan. 1986 (AS 1985 2002; BBI 1981 III 737).

³⁹⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS 1969 111; BBI 1968 I 602). Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBI 2005 6029).

³⁹⁶ Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBI 2005 6029). Guardar er la disposiziun transitorica da questa midada a la fin da quest text.

³⁹⁷ Versiun tenor la cifra I 4 da la LF dals 22 da zer. 2007 davart la midada a la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5953; BBI 2007 645).

³⁹⁸ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 5 d'oct. 1984, en vigur dapi il 1. da schan. 1986 (AS 1985 2002; BBI 1981 III 737).

³⁹⁹ Aboli tras la cifra I 1 da la LF dals 5 d'oct. 1984, cun effect dapi il 1. da schan. 1986 (AS 1985 2002; BBI 1981 III 737).

Segund chapitel: Il Fond da compensaziun da l'assicuranza per vegls e survivents

Art. 107 Constituziun

¹ Sut la designaziun «Fond da compensaziun da l'assicuranza per vegls e survivents» (Fond da compensaziun da la AVS) vegn constitui in fond, al qual vegnan bunifitgadas tut las entradas tenor l'artitgel 102 ed il qual vegn engrevgià cun tut las prestaziuns tenor il terz chapitel da l'emprima part, cun ils pajaments supplementars tenor l'artitgel 69 alinea 2 da questa lescha sco er cun las expensas sin basa dal regress tenor ils artitgels 72–75 LPGA^{400,401}

² La Confederaziun paja mintga mais sia contribuziun al Fond da compensaziun da la AVS.⁴⁰²

³ Il Fond da compensaziun da la AVS na dastga per regola betg sa sbassar sut l'import d'ina expensa annuala.⁴⁰³

Art. 108⁴⁰⁴

Art. 109⁴⁰⁵ Administraziun

L'administraziun dal fond da compensaziun da la AVS sa drizza tenor la Lescha dals 16 da zercladur 2017⁴⁰⁶ davart il fond da compensaziun.

Art. 110⁴⁰⁷

⁴⁰⁰ SR 830.1

⁴⁰¹ Versiun tenor la cifra II 4 da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da compensaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBl 2016 311).

⁴⁰² Versiun tenor la cifra II 24 da la LF dals 6 d'oct. 2006 davart la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5779; BBl 2005 6029).

⁴⁰³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 4 d'oct. 1968 (AS 1969 111; BBl 1968 I 602). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 30 da zer. 1972, en vigur dapi il 1. da schan. 1973 (AS 1972 2483; BBl 1971 II 1057).

⁴⁰⁴ Aboli tras la cifra II 4 da l'aggiunta da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da compensaziun, cun effect dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBl 2016 311).

⁴⁰⁵ Versiun tenor la cifra II 4 da l'aggiunta da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da compensaziun, en vigur dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBl 2016 311).

⁴⁰⁶ SR 830.2

⁴⁰⁷ Aboli tras la cifra II 4 da l'aggiunta da la LF dals 16 da zer. 2017 davart il fond da compensaziun, cun effect dapi il 1. da schan. 2019 (AS 2017 7563; BBl 2016 311).

Terz chapitel: La reserva da la Confederaziun⁴⁰⁸

Art. 111⁴⁰⁹

Il retgavs da l'imposiziun da taglia sin tubac e sin bavrondas destilladas vegnan bunifitgads cuntinuadamain a las reservas da la Confederaziun per l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad. La reserva na vegn betg tschainsida.

Art. 112⁴¹⁰

Quart chapitel: ...

Art. 113–153⁴¹¹

Terza part:⁴¹² Relaziun cun il dretg europeic

Art. 153^a⁴¹³

¹ Per las personas, per las qualas valan u valevan las prescripziuns giuridicas da la segirezza sociala da la Svizra ubain d'in u da plirs stadis commembers da l'Uniu europeica e ch'en burgaisas da la Svizra u d'in stadi commember da l'Uniu europeica, per fugitivs u per personas senza naziunalitad cun domicil en Svizra u en in stadi commember da l'Uniu europeica sco er per lur confamigliars e per ils survivents da questas personas pon vegnir applitgads – areguard las prestaziuns en il champ d'applicaziun da questa lescha – ils suandants decrets en la versiun ch'è lianta per la Svizra da l'aggiunta II, secziun A da la Cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁴¹⁴ tranter la Confederaziun svizra d'ina vart e l'Uniu europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da personas (Cunvegna davart la libra circulaziun):

⁴⁰⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

⁴⁰⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 24 da zer. 1977 (9. revisiun da la AVS), en vigur dapi il 1. da schan. 1979 (AS 1978 391; BBl 1976 III 1).

⁴¹⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 19 da dec. 1963, cun effect dapi il 1. da schan. 1964 (AS 1964 285; BBl 1963 II 517).

⁴¹¹ Aboli tras l'art. 46 lit. a da la LF dals 21 da mars 1969 davart l'imposiziun da taglia sin il tubac, cun effect dapi il 1. da schan. 1970 (AS 1969 645; BBl 1968 II 345).

⁴¹² Integrà tras la cifra I 4 da la LF dals 8 d'oct. 1999 tar la Cunvegna tranter la Confederaziun svizra e la Communitad europeica cun ses stadis commembers davart la libra circulaziun da personas, en vigur dapi il 1. da zer. 2002 (AS 2002 701; BBl 1999 6128).

⁴¹³ Versiun tenor la cifra I dal COF dals 17 da zer. 2016 (extensiu da la Cunvegna davart la libra circulaziun sin la Republica da la Croazia), en vigur dapi il 1. da schan. 2017 (AS 2016 5233; BBl 2016 2223). Guardar er las disposiziuns transitoricas a la fin da quest text.

⁴¹⁴ SR 0.142.112.681

- a. Ordinaziun (CE) nr. 883/2004⁴¹⁵;
- b. Ordinaziun (CE) nr. 987/2009⁴¹⁶;
- c. Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71⁴¹⁷;
- d. Ordinaziun (CEE) nr. 574/72⁴¹⁸.

² Per persunas, per las qualas valan u valevan las prescripziuns giuridicas da la segirezza sociala da la Svizra, da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia e ch'èn burgaisas da la Svizra, da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia u vivan sco fugitivs u sco persunas senza naziunalitad en Svizra u en il territori da l'Islanda, dal Liechtenstein u da la Norvegia, sco er per lur confamigliars e per ils survivents da questas persunas pon vegnir applitgads – areguard las prestaziuns en il champ d'applicaziun da questa lescha – ils suandants decrets en la versiun ch'è lianta per la Svizra da l'appendix 2 da l'aggiunta K da la Convenziun dals 4 da schaner 1960⁴¹⁹ davart la constituziun da l'Associaziun europeica da commerzi liber (Convenziun AECL):

- a. Ordinaziun (CE) nr. 883/2004;
- b. Ordinaziun (CE) nr. 987/2009;
- c. Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71;
- d. Ordinaziun (CEE) nr. 574/72.

³ Il Cussegl federal adatta mintgamai ils renviaments als acts giuridics da l'Uniu europeica menziunads en ils alineas 1 e 2, sch'ina adattaziun da l'aggiunta II da la Cunvegna davart la libra circulaziun e da l'appendix 2 da l'aggiunta K da la Convenziun AECL è vegnida concludida.

⁴ Las noziuns «stadis commembers da l'Uniu europeica», «stadis commembers da la Communitad europeica», «stadis da l'Uniu europeica» e «stadis da la Communitad europeica» en la lescha qua avant maun designeschan ils stadis, per ils quals vala la Cunvegna davart la libra circulaziun.

⁴¹⁵ Ordinaziun (CE) nr. 883/2004 dal Parlament europeic e dal Cussegl dals 29 d'avr. 2004 concernent la coordinaziun dals systems da la segirezza sociala (SR **0.831.109.268.1**).

⁴¹⁶ Ordinaziun (CE) nr. 987/2009 dal Parlament europeic e dal Cussegl dals 16 da sett. 2009 concernent la fixaziun da las modalitads per realisar l'Ordinaziun (CE) nr. 883/2004 davart la coordinaziun dals systems da la segirezza sociala (SR **0.831.109.268.11**).

⁴¹⁷ Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 dal Cussegl dals 14 da zer. 1971 concernent l'applicaziun dals systems da la segirezza sociala sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la Communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (AS **2004** 121, **2008** 4219 4273, **2009** 4831) resp. da la cunvegna revedida da la AECL.

⁴¹⁸ Ordinaziun (CEE) nr. 574/72 dal Cussegl dals 21 da mars 1972 davart l'execuziun da l'Ordinaziun (CEE) nr. 1408/71 concernent l'applicaziun dals systems da la segirezza sociala sin ils lavurants, sin las persunas cun activitad da gudogn independenta sco er sin lur famiglias che immigreschan ed emigreschan entaifer la Communitad; mintgamai en la versiun valaivla da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas (AS **2005** 3909, **2008** 4273, **2009** 621 4845) resp. da la cunvegna revedida da la AECL.

⁴¹⁹ SR **0.632.31**

Quarta part:⁴²⁰ **Disposiziuns finalas****Art. 154** Entrada en vigur ed execuziun

¹ Questa lescha entra en vigur il 1. da schaner 1948. Il Cussegl federal è autorisà, cur che la lescha è publitgada en la Collecziun uffiziala da las leschas federalas, da metter en vigur singulas disposiziuns da natira organisatorica gia avant il 1. da schaner 1948.

² Il Cussegl federal vegn incumbensà cun l'execuziun e decretescha las ordinaziuns necessarias per quest intent.

Art. 155⁴²¹

⁴²⁰ Oriundamain terza part.

⁴²¹ Integrà tras la cifra I I da la LF dals 5 d'oct. 1984 (AS **1985** 2002; BBl **1981** III 737).
Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS **2008** 3437; BBl **2007** 6121).

Disposiziuns finalas da la midada dals 28 da zercladur 1974⁴²²

Disposiziuns finalas da la midada dals 24 da zercladur 1977 (9. revisiun da la AVS)⁴²³

a. Emprima adattaziun da las rentas tras il Cussegl federal⁴²⁴

¹ L'emprima adattaziun da las rentas ha lieu sunter che l'index naziunal dals pretschs da consum ha cuntanschì il stadi da 175,5 puncts. Per quest mument vegn fixà l'index da las rentas tenor l'artitgel 33ter alinea 2 LAVS sin 100 puncts, medemamain sias componentas index dals pretschs ed index dals salaris.⁴²⁵

² L'import minimal da la renta da vegliadetgna simpla cumplaina tenor l'artitgel 34 alinea 2 LAVS sto alura vegnir fixà sin 550 francs per il proxim termin pussaivel. Fin a quel mument fixescha il Cussegl federal mintga onn il factur da revalitaziun tenor l'artitgel 30 alinea 4 sin basa dal stadi da l'index da 167,5.

³ Il pli baud per il medem mument po el er adattar correspondentamain las limitas d'entradas tenor l'artitgel 42 alinea 1 LAVS e tenor l'artitgel 2 alinea 1 da la Lescha federala dals 19 da mars 1965⁴²⁶ davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza per vegls, survivents ed invaliditad (LPS) sco er la scala degressiva tenor ils artitgels 6 ed 8 LAVS.

b.–d. ...⁴²⁷

e.⁴²⁸ Applicaziun dal regress sin terzas personas responsablas

Ils artitgels 72–75 LPG⁴²⁹ valan per cas, en ils quals l'eveniment che motivescha la cumpensaziun è capità sunter l'entrada en vigur da questas disposiziuns.

⁴²² AS 1974 1589. Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴²³ AS 1978 391 III 1; BBI 1976 III 1

⁴²⁴ Questa adattaziun ha gi lieu per il 1. da schan. 1980 (art. 2 da l'O dals 17 da sett. 1979 davart l'entrada en vigur cumpletta da la 9. revisiun da la AVS – AS 1979 1365).

⁴²⁵ Questa adattaziun ha gi lieu per il 1. da schan. 1980 (art. 2 da l'O dals 17 da sett. 1979 davart l'entrada en vigur cumpletta da la 9. revisiun da la AVS – AS 1979 1365).

⁴²⁶ [AS 1965 537, 1971 32, 1972 2483 cifra III, 1974 1589, 1978 391 cifra II 2, 1985 2017, 1986 699, 1996 2466 agiunta cifra 4, 1997 2952, 2000 2687, 2002 685 cifra I 5 701 cifra I 6 3371 agiunta cifra 9 3453, 2003 3837 agiunta cifra 4, 2006 979 art. 2 cifra 8, 2007 5259 cifra IV. AS 2007 6055 art. 35]. Guardar oz: LF dals 6 d'oct. 2006 (SR 831.30).

⁴²⁷ Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴²⁸ Versiun tenor la cifra 7 da l'agiunta da la LF dals 6 d'oct. 2000 davart la part generala dal dretg d'assicuranza sociala, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3371; BBI 1991 II 185 910, 1994 V 921, 1999 4523).

⁴²⁹ SR 830.1

f. Applicaziun dal nov artitgel 30 alineas 2 e 2bis LAVS

L'artitgel 30 alineas 2 e 2bis LAVS⁴³⁰ vala per las rentas che resultan da nov suenter sia entrada en vigur. Per las rentas che curran quel mument valan vinavant las disposiziuns vertentas, er sch'il gener da la renta sa mida.

g. ...⁴³¹

Disposiziuns finalas da la midada dals 20 da mars 1981⁴³²

Disposiziun finala da la midada dals 7 d'october 1983⁴³³

Disposiziuns finalas da la midada dals 7 d'october 1994 (10. revisiun da la AVS)⁴³⁴

a. Subordinaziun sut l'obligaziun da s'assicurar

¹ Per persunas ch'èn assicuradas tenor l'artitgel 1 alinea 1 litera c da fin ussa, vala vinavant il dretg vegl. Ma ellas pon declerar ch'ellas vulan vegnir tractadas tenor il dretg nov. En cas d'ina midada dal patrun, vala il dretg nov.

² Las persunas tenor l'artitgel 1 alinea 3 ch'èn stadas assicuradas durant main che 3 onns, pon – en enclegientscha cun il patrun – sa participar a l'assicuranza entaifer 1 onn dapi l'entrada en vigur da questa midada da lescha.

b. ...⁴³⁵

c. Introducziun dal nov sistem da rentas

¹ Las novas disposiziuns valan per tut las rentas ch'ins po far valair suenter ils 31 da december 1996. Ellas valan er per rentas da vegliadetgna simplas currentas da persunas, da las qualas il conjugal ha il dretg sin ina renta da vegliadetgna suenter ils 31 da december 1996 u da las qualas la lètg vegn separada suenter quest termin.

² Per calcular las rentas da vegliadetgna da persunas vaivas e divorziadas ch'èn naschidas avant il 1. da schaner 1953, vegn resguardada ina bunificaziun transitorica, sche n'han betg pudì vegnir attribuidas ad ellas bunificaziuns d'educaziun u da tgira durant almain 16 onns.

⁴³⁰ SR 831.10

⁴³¹ Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴³² AS 1982 1676 agiunta cifra 2. Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴³³ AS 1984 100. Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁴³⁴ AS 1996 2466 cifra II 1; BBI 1990 II 1

⁴³⁵ Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

³ La bunificaziun transitorica correspunda a l'import da la mesa bunificaziun d'educaziun. Ella vegn graduada sco suonda:

Annada	Bunificaziun transitorica en l'import da la mesa bunificaziun d'educaziun per
1945 e pli vegl	16 onns
1946	14 onns
1947	12 onns
1948	10 onns
1949	8 onns
1950	6 onns
1951	4 onns
1952	2 onns

La bunificaziun transitorica dastga dentant vegnir attribuida maximalmain per il medem dumber dad onns che quels che vegnan resguardads per determinar la scala da la renta da la persuna che ha il dretg da survegnir ina renta.

⁴ Per calcular la renta da vegliadetgna da persunas divorziadas vegn applitgà l'artitgel 29^{quinquies} alinea 3 er, sche la lètg è vegnida separada avant il 1. da schaner 1997.

⁵ Las rentas da vegliadetgna currentas per conjugals vegnan remplazzadas 4 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada da lescha cun rentas da vegliadetgna tenor il dretg nov tenor il suandants princips:

- La scala da la renta vertenta vegn mantegnida.
- A mintga conjugal vegn attribuida la mesadad da las entradas medias annualas vertentas ch'èn stadas decisivas per la renta per conjugals.
- A mintga conjugal vegn attribuida ina bunificaziun transitorica tenor l'alinea 3.

⁶ Sch'i resulta da quai ina renta pli auta per ils conjugals, po la dunna pretender a partir dal 1. da schaner 1997 che la renta per conjugals da ses um vegnia remplazzada cun duas rentas simplas tenor ils princips da l'alinea 5 e che sia renta vegnia determinada sin fundament da la scala da la renta che correspunda a sia atgna durada da contribuziun.

⁷ Las rentas da vegliadetgna simplas currentas a persunas vaivas e las rentas a persunas divorziadas, ch'èn vegnidas determinadas resguardond las entradas da l'um e da la dunna, vegnan remplazzadas cun rentas da vegliadetgna tenor il dretg nov 4 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada da lescha tenor ils suandants princips:

- La scala da la renta vertenta vegn mantegnida.
- Las entradas medias annualas ch'èn stadas decisivas per la renta vertenta vegnan smesadas.
- A las persunas che han il dretg da la renta vegn attribuida ina bunificaziun transitorica tenor l'alinea 3.
- Las persunas vaivas survegnan in supplement tenor l'artitgel 35bis.

⁸ L'artitgel 31 vala er per rentas da vegliadetgna a personas vaivas e divorziadas ch'èn vegnidadas determinadas tenor il dretg vegl, sche quai chaschuna rentas pli autas. El è applitgabel tenor il senn per rentas che han stui vegnir determinadas da nov tenor il dretg vegl pervia d'in divorzi u pervia d'ina remaridaglia. Las rentas pli autas vegnan dentant pajadas mo sin dumonda ed a partir da l'entrada en vigur da questa midada da lescha.

⁹ Las personas divorziadas, da las qualas la renta da vegliadetgna simpla vertenta è vegnida determinada exclusivamain sin basa da lur atgnas entradas e senza resguardar las bunificaziuns d'educaziun, survegnan ina bunificaziun transitorica tenor l'alineia 3 4 onns suenter l'entrada en vigur da questa midada da lescha.

¹⁰ Las novas entradas decisivas na dastgan betg chaschunar prestaziuns pli bassas. Il Cussegl federal decretescha prescripziuns da calculaziun en chaussa.

d. Auzament da la vegliadetgna da renta da las dunnas ed introducziun da la retratga anticipada da la renta

¹ La vegliadetgna da renta da la dunna vegn auzada sin 63 onns 4 onns suenter l'entrada en vigur da la dieschavla revisiun da la AVS e sin 64 onns 8 onns suenter l'entrada en vigur.

² La retratga anticipada da la renta vegn introducida:

- a. il mument da l'entrada en vigur da la dieschavla revisiun da la AVS, per ils umens, suenter avair cumpleni il 64. onn da vegliadetgna;
- b. 4 onns suenter l'entrada en vigur da la dieschavla revisiun da la AVS, per ils umens, suenter avair cumpleni il 63. onn da vegliadetgna e per las dunnas, suenter avair cumpleni il 62. onn da vegliadetgna.

³ Las rentas da las dunnas che fan diever da la retratga anticipada da la renta tranter il 1. da schaner 2001 ed ils 31 da december 2009, vegnan scursanidas per la mesadad da la tariffa da reducziun tenor l'artitgel 40 alineia 3.

e. Aboliziun da la renta supplementara per la conjugala en la AVS

¹ La vegliadetgna minimala che la conjugala sto avair per survegnir la renta supplementara tenor l'artitgel 22bis alineia 1 vertent, vegn adattada sco suonda: Per mintga onn chalendar passà suenter l'entrada en vigur dal nov artitgel 22bis alineia 1, vegn augmentada l'antieriura limita da vegliadetgna da 55 onns per 1 onn.

² Sch'in assicurader che retira anticipadamain sia renta da vegliadetgna ha il dretg da survegnir ina renta supplementara per sia conjugala, sto vegnir reducida la renta supplementara tenor l'artitgel 40 alineia 3.

f. Novas disposiziuns davart la renta per vaivas ed introducziun da la renta per vaivs

¹ Il dretg d'ina renta per vaivas per las dunnas divorziadas che han cumpleni lur 45. onn da vegliadetgna il 1. da schaner 1997, sa drizza tenor las disposiziuns vertentas, nun ch'i na resultia nagin dretg tenor il nov artitgel 24a.

² Sch'i resulta in dretg da prestaziun da las novas disposiziuns, vegnan applitgads ils artitgels 23–24a sco er 33 er per cas assicurads ch'èn capitads avant il 1. da schaner 1997. Ma las prestaziuns vegnan pajadas mo sin dumonda ed il pli baud a partir dal mument da l'entrada en vigur.

g. Ulteriura valaivladad dal dretg vertent

¹ L'artitgel 2 dal Conclul federal dals 19 da zercladur 1992⁴³⁶ concernent la meglieraziun da las prestaziuns da la AVS e da la AI sco er lur finanziaziun vala er suenter ils 31 da december 1995 per rentas, da las qualas il dretg è resultà avant il 1. da schaner 1997. L'artitgel 2 vala tenor il senn er per persunas assicuradas nubilas.

² L'artitgel 29bis alinea 2 da fin ussa vala per ils onns da contribuiziun avant il 1. da schaner 1997 er sche la renta vegn determinada suenter l'entrada en vigur da la dieschavla revisiun da la AVS.

³ Ils patrums che han pajà ora – sin basa da l'artitgel 51 alinea 2 – il 1. da schaner 1997 sezs las rentas a lur lavurants u als survivents da quels, pon pajar er vinavant las rentas sut las medemas premissas sco fin ussa.

h. Prestaziuns a burgais da stadis senza cunvegnas davart las assicuranzas socialas cun la Svizra

L'artitgel 18 alinea 2 vala er per cas assicurads ch'èn capitads avant il 1. da schaner 1997, sche las contribuiziuns da la AVS n'èn betg vegnidas restituidas. Ma in dretg da rentas ordinaras resulta il pli baud il mument da l'entrada en vigur. L'artitgel 18 alinea 3 po vegnir applitgà per persunas, a las qualas n'èn anc vegnidas restituidas naginas contribuiziuns da la AVS e da las qualas il dretg da restituziun n'è anc betg surannà.

Disposiziuns finalas da la midada dals 19 da mars 1999⁴³⁷

¹ Il concul federal dals 4 d'october 1985⁴³⁸ davart la contribuiziun da la Confederaziun e dals chantuns a la finanziaziun da l'assicuranza per vegls e survivents vegn aboli.

² ...⁴³⁹

⁴³⁶ [AS 1992 1982, 1995 510 872 3517 cifra I 5]

⁴³⁷ AS 1999 2374 cifra I 9 2385 al. 2 cifra 2 lit. d; BBl 1999 4

⁴³⁸ [AS 1985 2006, 1996 3441]

⁴³⁹ Aboli tras la cifra I 12 da la LF dals 19 da dec. 2003 davart il program da distgargia 2003, cun effect dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 1633; BBl 2003 5615).

Disposiziuns finalas da la midada dals 23 da zercladur 2000⁴⁴⁰

¹ Ils burgais svizzers che vivan en in pajais da la Communitad europeica e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur da questa lescha⁴⁴¹ – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicurads vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir dal mument da l'entrada en vigur da questa lescha. Quellas persunas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa lescha entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant, fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Ils burgais svizzers che vivan en in pajais ordaifer la Communitad europeica e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur da questa lescha⁴⁴² – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicurads uschè ditg ch'els adempleschan las cundiziuns d'assicuranza.

³ Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers a l'exteriur vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur da questa lescha, e quai uschè ditg ch'els adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

Disposiziuns finalas da la midada dals 14 da december 2001⁴⁴³

¹ Las persunas che vivan en Islanda, en il Liechtenstein u en Norvegia e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur da la Lescha federala concernent las disposiziuns davart la libra circulaziun da persunas en la Cunvegna dals 21 da zercladur 2001⁴⁴⁴ per midar la Convenziun per la fundaziun da l'Associaziun europeica da commerzi liber – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicuradas vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir dal mument da l'entrada en vigur da la midada dals 14 da december 2001⁴⁴⁵. Persunas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa midada entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant, fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers en Islanda, en il Liechtenstein u en Norvegia vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur da la midada dals 14 da december 2001, e quai uschè ditg ch'els adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

Disposiziun finala da la midada dals 19 da december 2003⁴⁴⁶

⁴⁴⁰ AS 2000 2677; BBI 1999 4983

⁴⁴¹ En vigur dapi il 1. d'avr. 2001.

⁴⁴² En vigur dapi il 1. d'avr. 2001.

⁴⁴³ AS 2002 685; BBI 2001 4963

⁴⁴⁴ SR 0.632.31

⁴⁴⁵ En vigur dapi il 1. da zer. 2002.

⁴⁴⁶ AS 2004 1633. Aboli tras la cifra II 39 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

Disposiziuns finalas da la midada dals 17 da december 2004⁴⁴⁷

¹ Persunas che vivan en la Republica Tschecha, en Estonia, en Cipra, en Lettonia, en Lituania, en Ungaria, a Malta, en Pologna, en Slovenia u en la Republica Slovaca e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur dal protocol dals 26 d'october 2004⁴⁴⁸ concernent l'extensiuin da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicuradas vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir da l'entrada en vigur da quest protocol. Persunas che han gia cumplenì 50 onns il mument che questa midada entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant, fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers en la Republica Tschecha, en Estonia, en Cipra, en Lettonia, en Lituania, en Ungaria, a Malta, en Pologna, en Slovenia ed en la Republica Slovaca vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur dal protocol dals 26 d'october 2004 concernent l'extensiuin da la Cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE, e quai uschè ditg ch'ils retschaviders adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

Disposiziuns finalas da la midada dals 23 da zercladur 2006⁴⁴⁹

¹ A tut las persunas, a las qualas èn attribuids numers d'assicuranza tenor il dretg vegl il mument da l'entrada en vigur da questa midada, vegn attribui in nov numer d'assicuranza.

² Il Cussegl federal regla ils cas, en ils quals po vegnir attribui in numer d'assicuranza tenor il dretg vegl suenter l'entrada en vigur da questa midada.

³ Ils servetschs e las instituziuns che n'adempleschan betg las premissas per duvrar sistematicain il numer d'assicuranza tenor il dretg nov, dastgan duvrar anc durant 5 onns il numer d'assicuranza tenor il dretg vegl.

Disposiziun transitorica da la midada dals 6 d'october 2006⁴⁵⁰

¹ Fin a l'entrada en vigur d'ina regulaziun chantunala per finanzia la tgira ed assistenza a chasa determineschon ils chantuns – sin basa dals salaris da l'onn precedent e sin basa da la procentuala ch'è decisiva per l'autezza da las contribuziuns da l'onn chalendar – la summa da las subvenziuns che vegnan pajadas ad instituziuns privatas d'utilitad publica (instituziuns responsablas per la spitex) che han survegnì subvenziuns da la AVS tenor l'artitgel 101bis dal dretg vegl. Els ston far quai avant l'entrada en vigur da la Lescha federala dals 6 d'october 2006⁴⁵¹ davart il relasch e la midada da decret tar la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da

⁴⁴⁷ AS 2006 979; BBl 2004 5891 6565

⁴⁴⁸ AS 2006 995

⁴⁴⁹ AS 2007 5259; BBl 2006 501

⁴⁵⁰ AS 2007 5779; BBl 2005 6029

⁴⁵¹ AS 2007 5779

las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF). Ultra da quai ston els pajar 30 francs per mintga di da dimora en in center da di ed 1 franc per mintga past che vegn reparti.

2 ...⁴⁵²

Disposiziuns transitoricas da la midada dals 13 da zercladur 2008⁴⁵³

¹ Persunas che vivan en Bulgaria u en Rumenia e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur dal protocol dals 27 da matg 2008⁴⁵⁴ concernent l'extensiu da la cunvegna dals 21 da zercladur 1999 davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE Bulgaria e Rumenia – a l'assicuranza facultativa, pon restar assicuradas vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir da l'entrada en vigur da quest protocol. Persunas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa midada entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers en Bulgaria ed en Rumenia vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur dal protocol dals 27 da matg 2008 concernent l'extensiu da la cunvegna davart la libra circulaziun da persunas sin ils novs stadis commembers da la CE Bulgaria e Rumenia, e quai uschè ditg ch'ils retschaviders adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

Disposiziun transitorica da la midada dals 17 da zercladur 2011⁴⁵⁵

Scuntrada da deducziuns admessas tenor il dretg fiscal

L'artitgel 9 alinea 4 vala per tut las entradas or d'actividad da gudogn independenta, ch'èn vegnidas annunziadas da las autoritads fiscalas suenter l'entrada en vigur da questa midada.

Disposiziuns transitoricas tar la midada dals 17 da zercladur 2016⁴⁵⁶

¹ Persunas che vivan en Croazia e che appartegnan – il mument da l'entrada en vigur dal protocol dals 4 da mars 2016⁴⁵⁷ tar la Cunvegna dals 21 da zercladur 1999⁴⁵⁸ tranter la Confederaziun svizra d'ina vart e la Communitad europeica e ses stadis commembers da l'autra vart davart la libra circulaziun da persunas – a l'assicuranza

⁴⁵² Aboli tras la cifra 14 da la LF dals 22 da zer. 2007 davart la midada a la nova concepziun da la gulivaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun ed ils chantuns (NGF), cun effect dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 5953; BBI 2007 645).

⁴⁵³ AS 2009 2411; BBI 2008 2135

⁴⁵⁴ SR 0.142.112.681.1

⁴⁵⁵ AS 2011 4745; BBI 2011 543

⁴⁵⁶ AS 2016 5233; BBI 2016 2223

⁴⁵⁷ AS 2016 5251

⁴⁵⁸ SR 0.142.112.681

facultativa, pon restar assicuradas vinavant durant maximalmain 6 onns consecutivs a partir da l'entrada en vigur da quest protocol en vista a l'admissiun da la Republica da la Croazia sco part contractanta pervia da sia participaziun a l'Uniun europeica. Persunas che han gia cumpleni 50 onns il mument che questa midada entra en vigur, pon restar assicuradas vinavant fin ch'ellas cuntanschan la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Prestaziuns d'assistenza currentas per burgais svizzers en Croazia vegnan pajadas en la medema dimensiun er suenter l'entrada en vigur da quest protocol, e quai uschè ditg ch'ils retschaviders adempleschan en quest regard las premissas concernent las entradas.

Agiunta

Tariffa dals dazis sin il tubac⁴⁵⁹

⁴⁵⁹ Aboli tras l'art. 46 lit. a da la LF dals 21 da mars 1969 davart l'imposiziun da taglia sin il tubac, cun effect dapi il 1. da schan. 1970 (AS 1969 645; BBl 1968 II 345).

